

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

10^E JAARGANG

WOENSDAG 24 JUNI 1925

No. 495

INHOUD.

	Blz.
HET VERDRAG TUSSEN NEDERLAND EN BELGIË VAN 3 APRIL 1925 IN BETREKKING TOT DE MAASWERKEN door <i>Mr. Dr. L. F. H. Regout</i>	532
De Export van Groenten en Fruit en de buitenlandse invoerrechten door <i>Mr. L. Niemöller</i>	532
Een kijkje in den economischen ontwikkelingsgang van Nieuw Zeeland II (Slot) door <i>J. Sibinga Mulder</i>	534
Het herleeft ontwerp Nelissen III door <i>Prof. Mr. W. H. Drucker</i>	536
De Rijksmiddelen.....	538
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Begrooting en bescherming door <i>Dr. T. E. Gregory</i>	539
OVERZICHT VAN TIJDSCRIFTEN.....	541
MAANDOLJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen.....	541
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	542—550
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Wd. Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra*.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

COMMISSIE VAN ADVIES.

J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerde leden: *Prof. Mr. D. van Blom; Prof. Mr. H. R. Ribbuis.*

Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink*.

Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam. Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

22 JUNI 1925.

Ook deze week werd de geldruimte weder grooter. Particulier disconto daalde van 2½ tot 2¼ pCt.; de prolongatierente noteerde 2¼ en 2 pCt. Aan het einde der week begonnen geldgevers echter eenigszins terughoudend te worden om op deze lage prijzen geld op langen termijn uit te zetten. De vraag naar wissels werd daardoor kleiner, maar daarentegen het aanbod van callgeld nog grooter dan het reeds was, zoodat zelfs tot ½ pCt. werd afgedaan. Ook in de nieuwe week was de vraag naar wissels minder dringend en toen de toewijzing op het schatkistpapier bekend werd en bleek, dat drie-maands promessen, ondanks de nog lagere taxatie, tot 2¼ pCt. gegund werden, waren ook disconto's niet meer onder dien prijs te plaatsen. Ingeschreven werd in totaal voor f 55.000.000. Toegevoegd werden f 38.880.000 drie-maands promessen tot f 994,20; f 9.280.000 zes-maands promessen tot f 988,13 en f 6.840.000 biljetten à f 1009,70 of 2¼, 2½/16 en ruim 3 pCt.

De weekstaat van De Nederlandsche Bank vertoont over de geheele lijn een daling in het beloop der creditobligatiën. De post binnenlandsche wissels blijkt met ruim f 3½ miljoen te zijn teruggelopen en wel van ruim f 91,2 miljoen op ruim f 87,6 miljoen, terwijl de post rechtstreeks bij de Bank geplaatst schatkistpapier van f 5 miljoen op f 3 miljoen blijkt te zijn gedaald.

De post papier op het buitenland alleen is gestegen met ruim f 3 miljoen; de diverse rekeningen onder het actief vertoonen daarentegen een daling van ruim f 4 miljoen.

De biljettencirculatie blijkt met bijna f 13 miljoen te zijn afgenomen, de rekeningcourant-saldi van anderen met bijna f 7 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo is toegenomen van rond f 289,5 miljoen tot rond f 293,4 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 52.

* * *

Op de wisselmarkt heerschte in verband met de ruime geldmarkt en het grootte verschil met den rentestand in Londen en New York, een vaste stemming voor ponden en dollars. Londen steeg van 12,09½ tot 12,12 en New York van 2,48¾ tot 2,49¾. Ook de overige goudwissels liepen evenredig omhoog; Zwitserland zelfs boven het goudpunt tot 48,45. Daarentegen waren Fransche en Belgische francs weder sterk aangeboden en ook lires liepen sterk terug. Parijs daalde van 12,02½ tot 11,65, later iets beter tot 11,78 en België van 11,82½ tot 11,65. Lires noteerden voorbijgaand 8,85 maar konden zich daarna aanzienlijk herstellen tot 9,44. De stemming bleef echter voor alle drie zeer flauw; vooral op langen termijn was het aanbod dringend en tot belangrijk lageren koers. Van de overige wissels trok Kopenhagen de aandacht door een nieuwe verbetering tot 47,75; Maandag zelfs 48.

LONDEN, 22 APRIL 1925.

Het verloop van de geldmarkt gedurende de afgelopen week was gelijk aan dat van de voorafgaande, n.l. vrij groote vraag gedurende de eerste helft en een gemakkelijker toon gedurende de tweede helft.

Disconto bleef vast op 4¾ pCt. niettegenstaande de invoer van £ 1.000.000 goud uit Holland (hetgeen wel zal beteekenen het vrijgeven van goud, dat hier reeds voor Nederlandsche rekening lag). Zaterdag l.l. was de notering zelfs niet beter dan 4⁷/₁₆ pCt. voor 3-maands prima bankaccepten, terwijl 2-maands en 4-maands papier resp. 4% en 4½ pCt. noteerden. Ook heden bleef disconto 4⁷/₁₆ pCt. met vasten tendens.

Guldens werden verleden week niet onbelangrijk goedkooper hier, de koers liep op tot 12,11¾; slot heden 12,11³/₄—12,12. New York 4,86¼. Parijs 104,50.

HET VERDRAG TUSSCHEN NEDERLAND EN BELGIË VAN 3 APRIL 1925 IN BETREKKING TOT DE MAASWERKEN:

Het dezerzijds in de „Econ.-Stat. Berichten” gepubliceerde ter zake van de in uitvoering zijnde Maaswerken, meer in het bijzonder van het laterale kanaal Maastricht-Maasbracht, moge eene aanvulling vinden in enkele opmerkingen over het kortelings afgesloten Nederlandsch-Belgische verdrag, zoover dit verdrag met bovengemelde aangelegenheid verband houdt.

Op de voornaamste plaats vraagt hier art. VII de aandacht, waar in par. 2 wordt overeengekomen, het kanaal Luik-Maastricht geschikt te maken voor schepen van 1000 ton. Daarop vindt men in par. 3 van hetzelfde artikel besproken de verbreding van de Zuid-Willemsvaart tusschen Maastricht en Bocholt, benevens den aanleg van een verbindingskanaal tusschen de Zuid-Willemsvaart en de Maas, van een punt tusschen Bocholt en Neeroeteren naar Maasbracht.

De in par. 2 genoemde verruiming van het kanaal Luik-Maastricht vormt een noodzakelijk complement van onze Maaswerken, gelijk zonder meer duidelijk is.

Daarentegen wekken de in art. 3 genoemde kanaalplannen door Belgisch-Limburg op het eerste gezicht wel eenige verwondering en zouden zij aanleiding kunnen geven tot de vraag, of de aanleg van het laterale kanaal door Nederlandsch-Limburg daarmede niet in het gedrang komt. Is niet een van beide waterwegen, hetzij in Belgisch- hetzij in Nederlandsch-Limburg, overbodig te achten? Dit is in elk geval niet zoo, voor wat het laterale kanaal Maastricht-Maasbracht betreft, zonder welks totstandkoming a. het doorgaande verkeer van Luik naar Rotterdam zijn weg zou moeten nemen over een veel langeren en gebrekiger waterweg door Belgisch-Limburg, met de daaraan verbonden complicaties van herhaalde grensoverschrijding, hetgeen wederom de aantrekkelijkheid van de geheele vaarweg naar Rotterdam, boven eene eventueele grootscheepsche verbinding Luik-Antwerpen zoo twijfelachtig maken; b. het Zuid-Limburgsche mijngebied van eene waterverbinding verstoken laat.

De blijvende wenschelijkheid van de totstandkoming van het laterale kanaal kan dan ook niet twijfelachtig zijn, evenmin als betwijfeld kan worden, dat voor het transitoverkeer aan deze verbinding de voorkeur zal worden gegeven boven de andere, zoodra beide kanaalplannen zijn uitgevoerd.

De betreffende bepalingen in art. VII par. 3 van het verdrag kunnen dan ook volgens mijn oordeel niet anders, dan geheel los van het doorgaande verkeer over de Maas worden beschouwd. De omstandigheid, dat nochtans deze kanaalplannen hun weg naar het verdrag gevonden hebben, windt wellicht reeds hare meest gereede verklaring hierin, dat in deze kanaalplannen oorspronkelijk voorzien was bij het verdrag van Versailles, toen ter tijde echter wél met de bedoeling, om de verbinding van boven- met beneden-Maas door Belgisch-Limburg te leiden.

Sindsdien is België echter verrast door de spoedige indiening en aanneming van het Nederlandsche wetsontwerp, waarbij tot aanleg van het kanaal Maastricht-Maasbracht besloten werd. Dat toen ondanks het gewijzigde aspect der zaak, toch de eerste gedachte niet meer geheel werd losgelaten, kan verschillende nadere redenen gehad hebben. Op de eerste plaats zou hier kunnen genoemd worden de verkrijging eener betere waterverbinding tusschen de Kempen en Luik, terwijl ook de afzetmogelijkheid van het belangrijke Kempensche mijngebied gediend is door eene directe waterverbinding met de beneden-Maas. Vervolgens kan eene verbreding van de Zuid-Willemsvaart tot Bocholt, België wellicht aanleiding geven, zijne nog

vage plannen voor eene verbeterde scheepvaartverbinding Luik-Antwerpen aan eene minder kostbare herziening te onderwerpen over Bocholt. Wellicht ook denkt men reeds aan eene toekomstige verbinding over Bocholt naar het Rijn-Schelde kanaal. Er is hier plaats voor meerdere gissingen.

Daartegenover is voor Nederland het belang van het kanalenplan door Belgisch-Limburg gelegen in de waterverbinding van de Kempen via Maasbracht met Rotterdam. Het is dan ook vermoedelijk op dezen grond, dat het aan te leggen kanaal Bocholt-Maasbracht als eene concessie aan Nederland vermeld wordt, waarin door België wordt „toegestemd”, waaruit wel volgen zal, dat Nederland het grootste deel, zoo niet het geheel van de kosten zal hebben te dragen. Of daartoe voldoende reden is, gezien ook het belang hetwelk de Kempen zelf bij deze waterverbinding hebben, lijkt intusschen twijfelachtig.

Samenvattende kan naar mijne overtuiging van de betreffende bepalingen in art. VII geenerlei schade verwacht worden voor het Maasverkeer en daarmede voor Rotterdam. En zelfs zoo eene grootscheepsche verbinding Luik-Antwerpen er door bespoedigd mocht worden, wat alsnog zeer twijfelachtig is, zal de zooveel gemakkelijker weg over de Maas steeds sterk concurrerend blijven, zoodat ook dan voor Rotterdam geene reden tot bezorgdheid zou bestaan.

Uiteraard anders is het gesteld met het in art. VI vermelde Rijn-Schelde kanaal, hetwelk in het verdrag voorloopig over Venlo gedacht is, ten voordeele natuurlijk van Noord-Limburg. Dat de totstandkoming van zulk een waterweg voor Rotterdam niet aangenaam ware, is begrijpelijk. Men make zich echter niet te veel zorgen voor den tijd. Het Rijn-Schelde kanaal is er nog niet en ondanks den beperkten termijn, gedurende welke Duitschland door het verdrag van Versailles tot medewerking gehouden is, lijkt de geheele uitvoering van het thans wederom in het Nederlandsch-Belgisch verdrag voorziene plan hoogst onzeker.

Mocht het intusschen met de uitvoering van een Rijn-Schelde kanaal over Nederlandsch grondgebied in de toekomst ernst blijken, dan zou het toch de vraag zijn, of Nederland zich hiertegen ten slotte gevoelig had kunnen verzetten, terwijl evenzeer in dit geval Rotterdam krachtens zijne bevoorrechte natuurlijke ligging een geduchte concurrent van Antwerpen blijven zal.

L. F. H. REGOUT.

Meerssen, 14 Juni 1925.

DE EXPORT VAN GROENTEN EN FRUIT EN DE BUITENLANDSCHE INVOERRECHTEN.

Welk een belangrijke plaats de groenten- en fruit-export in de internationale handelsbeweging van Nederland inneemt, blijkt uit het feit, dat de waarde der in 1924 uitgevoerde *versche vruchten* heeft bedragen f 10.579.000; dat de waarde der in 1924 uitgevoerde *versche groenten* heeft bedragen f 45.016.000 en dat de waarde der in dat jaar uitgevoerde *vroege aardappelen*, die eveneens tot de tuinbouwproducten worden gerekend, f 7.670.000 heeft beloopt; zoodat de totale exportwaarde van versche groenten en fruit over 1924 bedroeg ruim 63 miljoen gulden. Voegt men de waarde der *ingemaakte* producten, welke werden uitgevoerd, hier nog bij, dan wordt de totale uitvoerwaarde nog 10 miljoen gulden hooger.

De beteekenis van dit bedrag, hetwelk op zichzelf beschouwd reeds zeer belangrijk is, wordt nog verhoogd door het feit, dat de uitvoer van deze producten nagenoeg uitsluitend te danken is aan het productievermogen van onzen eigen bodem; kunstmest is ongeveer het eenige, voor deze productie benodigde artikel, dat moet worden ingevoerd, zoodat nagenoeg het volle bedrag ten voordeele der Nederlandsche handelsbalans komt.

Verreweg het grootste gedeelte van den groenten-

en fruitexport is in 1924 voor *Duitschland* bestemd geweest. Zoo is van de 33 miljoen kilo's appelen en peren, welke het vorige jaar in totaal uit ons land werden uitgevoerd, ruim 80 pCt. over onze Oostgrens gezonden; zoo werd 72 pCt. van alle in 1924 geëxporteerde kersen, 60 pCt. der druiven, 60 pCt. der aardbeien en frambozen en 52 pCt. der kruisbessen door *Duitschland* afgenomen.

Nog sterker komt het enorme belang, hetwelk de Nederlandsche groenten- en fruitteelt heeft bij het *Duitsche* achterland, uit in de uitvoercijfers der groenten. Van de 121 miljoen KG. kool, welke het vorige jaar in totaal uit ons land werden geëxporteed, is ruim 80 pCt. naar de *Duitsche* markten gegaan; 95 pCt. van alle in 1924 uitgevoerde bloemkool; 78 pCt. der sla; 30 pCt. der tomaten, uien en peen; 92 pCt. der komkommers; 81 pCt. der augurken; 80 pCt. der knollen en rapen en 65 pCt. der vroege aardappelen werden naar *Duitschland* verzonden.

De waarde van den Nederlandschen export van versche groenten en fruit naar *Duitschland* bedroeg het vorige jaar ruim 41.700.000 gulden, oftewel ruim $\frac{1}{2}$ van de totale exportwaarde.

Sinds het begin van den oorlog was de invoer in *Duitschland* van alle groenten- en fruitsoorten vrijgesteld van de betaling van invoerrechten. Reeds onmiddellijk na den oorlog echter werd in agrarische kringen in *Duitschland* de actie tot wederinvoering van toltarieven op land- en tuinbouwproducten aangevangen. Ten aanzien van versche groenten en aardappelen kon deze wederinvoering slechts met medewerking van den Rijksdag tot stand komen. Voor fruit is de *Duitsche* Regeering bevoegd om zelfs zonder toestemming van den Rijksraad de vrijstelling van invoerrechten weer in te trekken; van deze bevoegdheid heeft zij reeds in 1923 gebruik gemaakt, zoodat verleden jaar voor aardbeien 20 Mark per 100 KG. invoerrecht moest betaald worden; voor perziken en abrikozen 8 Mark en voor verpakte appelen en peren 10 Mark.

Het onlangs door de *Duitsche* Regeering ingediende tariefontwerp wil nu deze tarieven nog aanmerkelijk verhoogen en ook aan de vrijstelling van versche groenten en aardappelen radicaal een einde maken, waardoor onze producten met zóódanige hooge invoerrechten zullen worden belast, dat export naar *Duitschland* zeer sterk zal worden belemmerd, ja vaak onmogelijk zal worden gemaakt.

Het ontwerp stelt bijv. op kool een invoerrecht van 4 Mark per 100 KG. voor, dat is f 240 per wagon van 10.000 KG. Waar de doorsnee-marktprijs van kool gedurende de eerste vier maanden van dit jaar f 640 per wagon heeft bedragen, zou dat invoerrecht dus neerkomen op een belasting van 37 pCt. van de marktwaarde van het product. Echter is de marktwaarde van tuinbouwproducten buitengewoon variabel en bedroeg zij voor kool gedurende de laatste vier maanden van verleden jaar slechts f 310 per wagon, zoodat toen een invoerrecht van f 240 niet minder dan bijna 80 pCt. van de marktwaarde zou hebben bedragen. Het is duidelijk, dat bij zulk een belasting er van uitvoer van kool naar *Duitschland* nagenoeg geen sprake meer kan zijn, hetgeen een ramp voor den Noord-Hollandschen tuinbouw beteekent, aangezien voor de 100 miljoen KG. kool, welke tot nu toe jaarlijks naar *Duitschland* werden gezonden, onmogelijk een ander afzetgebied kan worden gevonden.

Even erg is het gesteld met bloemkool, spruitkool, tomaten, asperges en rabarber, waarop het tariefontwerp een invoerrecht van 20 Mark per 100 KG. (d.i. f 1200 per wagon) voorstelt; de doorsnee-marktprijs van tomaten bijv. was in 1924 ongeveer f 2500 per wagon; het voorgestelde invoerrecht zou dus een belasting van bijna 50 pCt. van de marktwaarde van het product beteekenen.

Alle andere groenten wil het wetsontwerp met 10 M. per 100 KG. (f 600 per wagon) belasten. Voor sla, waarvan in 1923 (in 1924 was de prijs door bijzondere omstandigheden abnormaal) de doorsnee-marktprijs f 1600 per wagon bedroeg, beteekent dit dus een belasting van 37 pCt. van de marktwaarde van het product; voor peen, waarvan de doorsnee-marktprijs in 1924 f 500 per wagon bedroeg, beteekent het een belasting van 120 pCt. van de waarde; voor komkommers en augurken, waarvan de doorsneeprijs verleden jaar f 2500 per wagon bedroeg, beteekent het een belasting van bijna 25 pCt. der waarde. Voor de vroege aardappelen, waarvan de doorsnee-marktprijs verleden jaar f 800 per wagon bedroeg, beteekent het voorgestelde invoerrecht van 4 M. per 100 KG. (f 240 per wagon) een belasting van 30 pCt. van de waarde.

Het fruit zal, indien het ontwerp wet wordt, even zwaar getroffen worden; voor druiven, waarvan in 1924 de doorsnee-marktprijs f 6500 per wagon bedroeg, beteekent het voorgestelde invoerrecht van 45 M. per 100 KG. (f 2700 per wagon) een belasting van ruim 40 pCt. van de waarde; voor aardbeien, waarvan verleden jaar de doorsnee-marktprijs f 3600 per wagon was, beteekent het voorgestelde invoerrecht van 30 M. per 100 KG. (f 1800 per wagon) een belasting van 50 pCt. van de waarde; terwijl voor appelen en peren, waarvan de gemiddelde prijs f 3200 per wagon bedroeg, het voorgestelde invoerrecht van 15 M. per 100 KG. (f 900 per wagon) een belasting van 30 pCt. van de waarde uitmaakt.

Het nieuwe *Duitsche* tariefontwerp is voor de groenten- en fruitproducten dus niet malsch. Wel betreffen de voorgestelde wijzigingen uitsluitend het *autonome* tarief, hetwelk feitelijk niets anders dan een maximumtarief is en waarop de *Duitsche* Regeering dus aan landen, waarmede zij een handelsverdrag afsluit, belangrijke reducties kan verleenen, maar het gevaar is niet denkbeeldig, dat de Nederlandsche Regeering, wanneer eenmaal het Nederlandsch-*Duitsche* verdrag aan de orde komt, zulke reducties voor onzen *tuinbouw* niet zal weten te bedingen.

Vóór den oorlog profiteerde de Nederlandsche tuinbouw van de voorkeurstarieven, die aan andere landen werden toegeestaan, ten gevolge van het feit, dat Nederland ten opzichte van de *Duitsche* invoerrechten de meest-begunstiging genoot.

Deze meest-begunstiging heeft Nederland nog altijd; maar de beteekenis ervan is sindsdien aanmerkelijk gewijzigd, ten gevolge van de specialisering in de handelsverdragen, waarbij aan een land slechts gedurende bepaalde tijd van het jaar vermindering of vrijstelling van invoerrecht wordt verleend.

Zoo zullen bijv. Frankrijk, Spanje en Italië voor hun bloemkool, sla, tomaten en druiven wel vrijstelling of vermindering van invoerrecht weten te bedingen bij invoer in de maanden December tot en met April, de maanden namelijk, waarin hún producten aan de markt zijn, doch de Nederlandsche voortbrengselen zullen daar geen voordeel van hebben, omdat deze eerst na 1 Mei aan de markt komen.

Bovendien heeft de Nederlandsche tuinbouw voor een aantal producten, als witte en roode kool, vroege aardappelen, komkommers en augurken, nagenoeg een feitelijk monopolie. De zoo juist genoemde groote landen, die voor ons het spits zullen moeten afbijten, hebben bij deze producten geen belang; de Nederlandsche Regeering zelf heeft geen dreigmiddelen te harer beschikking, en dus zal het autonome tarief in zijn volle zwaarte op deze producten blijven drukken.

Het is dan ook geen wonder, dat de Nederlandsche tuinbouw met bezorgdheid de toekomst tegemoet ziet en dat onder de groenten- en fruittelers, die van huis uit volbloed vrijhandelaren zijn, toch steeds meer het verlangen zich openbaart om aansluiting te zoeken bij die takken van industrie, welke aan onze Regeering de bevoegdheid zouden willen zien toegekend

tot het nemen van retorsie maatregelen; zoo werd op de onlangs gehouden algemeene vergadering der Tuinbouw-Veilingsorganisatie deze wensch, met name door den Voorzitter, sterk naar voren gebracht.

En deze mentaliteit is niet eerst opgekomen, sinds de Deutsche Regeering haar ontwerp-tarief heeft ingediend, doch zij heerscht reeds verscheidene jaren, omdat geen tak van bedrijf in Nederland in nagenoeg alle afzetgebieden méér door invoerrechten wordt getroffen dan juist de groenten- en fruitteelt.

Zoo wordt bijv. uitvoer van groenten en fruit naar de drie Scandinavische landen en naar Finland door de buitengewoon hooge invoerrechten, welke zij heffen, uiterst zwaar, ja vaak zelfs nagenoeg onmogelijk gemaakt.

Zweden bijv. heft op een wagon druiven 10.000 Kronen, oftewel f 6600; dat is ruim 100 pCt. van de waarde van het product. Op appels, peren en bessen heft het f 660 per wagon; op tomaten f 1320 per wagon; op andere verse groenten f 1000 per wagon; op vroege aardappelen f 165 per wagon.

Noorwegen, heeft twee jaren geleden in verband met zijn toenmaligen ongunstigen wisselkoers zijn toltarief met 50 tot 100 pCt. verhoogd, met het gevolg, dat thans voor een wagon druiven f 3200 invoerrecht moet betaald worden; voor een wagon appels of peren f 1000; voor een wagon tomaten f 3400; voor een wagon andere verse groenten of vruchten f 1700. De Spaansche, Fransche en Italiaansche druiven, tomaten, asperges, bloemkool enz. mogen echter vrij van invoerrecht in Noorwegen worden ingevoerd, want bij het met die landen afgesloten handelsverdrag is van 1 December tot 31 Mei de invoer dezer producten in Noorwegen vrijgesteld van de betaling van invoerrechten; de Nederlandsche producten echter, die eerst in Mei aan de markt beginnen te komen, worden door het volle invoerrecht getroffen en komen daardoor practisch vrijwel voor export naar Noorwegen niet in aanmerking.

Hetzelfde is het geval ten aanzien van den export naar Finland. Onze druiven, meloenen, tomaten en asperges zijn onderworpen aan een invoerrecht van f 10.400 per wagon van 10.000 KG., hetgeen natuurlijk iedere afzetmogelijkheid van die producten naar Finland uitsluit. Voor appels, peren, pruimen moet f 1625 per wagon aan invoerrecht betaald worden; voor uien en augurken f 585 per wagon; voor andere verse groenten f 390 per wagon.

Wat ten slotte Denemarken aangaat, ook dit land heeft verleden jaar de invoertarieven voor tuinbouwproducten aanmerkelijk verhoogd, zoodat voor onze bloemkool en sla f 750 per wagon, voor onze komkommers f 3000 per wagon, voor onze tomaten zelfs f 3500 per wagon betaald moet worden.

Behalve door de Noordelijke landen worden onze groenten- en fruitproducten ook nog met min- of meer hooge invoerrechten belast door België, Zwitserland, Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije, landen, die vóór den oorlog allen een belangrijk afzetgebied vormden, terwijl ten slotte de Vereenigde Staten, waarheen vroeger talrijke millioenen kilo's kool, peen, uien en aardappelen konden worden geëxporteerd, bij de laatste tariefsherziening (de Fordney Mac Cumber Tariff Bill) zulke hooge invoerrechten op deze producten gelegd hebben, dat zij voor onzen tuinbouw nagenoeg geheel als afzetgebied verloren zijn geraakt.

Uit deze enkele gegevens blijkt, dat met uitzondering van Engeland, al de landen, welke als afzetgebieden voor onze groenten en fruit in aanmerking komen, den invoer van onze producten door invoerrechten trachten te bemoeilijken of onmogelijk te maken:

Is het wonder, dat de Nederlandsche tuinders met bitterheid de nagenoeg vrijen invoer in ons land gadeslaan van de producten dierzelfde landen, welke zichzelf tegen de Nederlandsche tuinbouwvoortbreng-

selen „beschermen” met een onoverkoombaren tariefmuur?

De Nederlandsche tuinbouw staat op een zeer hoogen trap van cultuur. Zijn producten kunnen de concurrentie met die van alle andere landen glansrijk doorstaan. De Organisatie der Groenten- en Fruitkweekers heeft in samenwerking met den exporthandel en in overleg met het Ministerie van Landbouw een Uitvoer-Contrôle-Bureau gesticht, hetwelk waarborgen geeft voor de kwaliteiten der uitgevoerde producten. De verkoop is op onovertrefbare wijze georganiseerd door de veilingsverenigingen, die in alle cultuurcentra zijn opgericht. Kortom, alle factoren zijn aanwezig voor een geregelde en bevredigende afzet der producten.

Aan onze Regeering is thans de taak om zorg te dragen, dat deze afzet niet door het botte middel van invoerrechten, die zeer vaak het karakter dragen van invoerverboden, onmogelijk wordt gemaakt.

Mr. LUDWIG NIEMÖLLER.

EEN KIJKJE IN DEN ECONOMISCHEN ONTWIKKELINGSGANG VAN N.-ZEELAND.

II (Slot).

Nauw bij de veeteelt sluit zich de akkerbouw aan. Maar haar cijfers zijn bescheiden vergeleken met die van de weide- of schapengronden. 456.000 acres, die in 1918 gaven 7 millioen bushels tarwe, 5 millioen bushels haver en ½ millioen bushel gerst. Verder is er 23.000 acre aardappelland en 87.000 acres voor graszaad. Dit laatste cijfer is merkwaardig in verband met den weide-aanleg en het onderhoud. Voornamelijk vinden we akkerbouw op het Zuid-Eiland. De meeste farms hebben 500—1000 acres land, maar het grondbezit komt langzamerhand tot kleinere eenheden.

Wat betreft het kweeken van nieuwe rassen door kruising, selectie, enz. staat de akkerbouw hier niet op dezelfde hoogte als de veeteelt. Het landbouwpaar is de Clydesdaler, maar meer en meer komt men, waar mogelijk, tot mechanische grondbewerking, wieden en oogsten, ook al uit gebrek aan handen.

Wij zeggen van onze boeren, dat ze nooit tevreden zijn, altijd mopperen. In Nieuw-Zeeland is het niet anders. Een bouwboer had eerst een slechten oogst met goede prijzen: hij klaagde. Toen een goeden oogst met lage prijzen: hij klaagde. Toen een slechten oogst met lage prijzen: hij klaagde; toen een grooten oogst met hooge prijzen, en toen men hem daarmee gelukwenschte, fronste hij het voorhoofd en antwoordde: „Ik moet afwachten, wat die oogst uit den grond zal nemen.” We zien het, die eigenschap is internationaal. Maar ze zijn sterk in hun coöperatie voor den verkoop, voor den inkoop van hun behoeften en wanneer de oorlog niet tusschenbeide was gekomen, zouden ze een eigen stoomvaartlijn op Engeland hebben gesticht.

De wijze waarop ze hun coöperaties hebben ingericht, ik mag wel zeggen: gecentraliseerd met voldoende soepelheid in de samenstellende deelen, is bewonderenswaardig en geeft een groote macht en kracht aan hun bedrijf. Maar men bedenke wel, dat nagenoeg de geheele productie voor één doel, dat is: uitvoer, is bestemd en deze ook niet naar alle deelen van de wereld gaat, maar in hoofdzaak naar „the old country”.

Ik kom nu tot een product, dat eenige jaren Nieuw-Zeeland feitelijk heeft beheerscht, n.l. het goud.

Het was omstreeks 1850, dat enkele gouddeposits werden ontdekt en honderden werklui van New-South-Wales naar Nieuw-Zeeland overstaken. Maar een groote vlucht nam het goudbedrijf niet. In 1860 bedroeg de uitvoer niet meer dan £ 135.000. Bijna in elke provincie werd wat goud gewonnen. Maar in 1861 werd een deposit van fabelachtigen rijkdom in Otago, het Zuid-Eiland ontdekt en of het den koenen landbouwers daar welkom was of niet, de groote run naar de goudvelden begon en een maand na de ont-

dekking waren reeds 2000 goudgravers met succes aan het werk. De armere velden werden verlaten en 3 maanden daarna werden 51.000 acres tot goudveld geproclameerd. Medio Augustus daarna werd wekelijks reeds ruim 10.000 ons gedolven. In „no time” steeg de bevolking van Otago van 12.000 in December 1860 tot 30.000 een jaar later en 79.000 in 1863. 9 maanden na de ontdekking van het goudveld had het 250.000 ons geproduceerd. Het ging op tot bijna £ 3.000.000 in '71. Men begon met „hydrolie sluing” in te voeren, later ook dredging, want nagenoeg alle rivieren voeren goud mee. Tot 1893 was voor £ 27 miljoen verkregen en voor 't grootste deel alluviaal goud van 't Zuid-Eiland. Maar sedert '73 gaat de opbrengst sterk achteruit en blijft beperkt tot een paar groote concerns en deze doen ook aan goudwinning uit kwarts en merkwaardig is de tunnelbouw daartoe noodig.

Tot '21 heeft Nieuw-Zeeland £ 85.850.000 aan goud geproduceerd. Maar de oorlog riep de mannen van „the goldmining” weg en daarna waren de loonen zoo gestegen, dat slechts bij uitzondering het bedrijf nog loonend is. Hier en daar worden nu weer oude zaken voortgezet. De totale export bedroeg in '19 nog £ 1.300.000, nadat in '18 nog maar £ 42.391 was uitgevoerd. Er is dus weer stijging, maar de fabelachtig rijke mijnen van eertijds zijn uitgeput en slechts enkele schapen grazen nu, waar eertijds 2000—5000 menschen woonden.

Maar sterk in opkomst, ofschoon nu ook kampende tegen de slechte tijden, is de steenkoolwinning, vooral aan de Westkust van het Zuid-Eiland. In 1840 werd ze het eerst ontdekt en nu blijkt het, dat er welhaast geen land ter wereld is, waar de steenkool zoo algemeen voorkomt als in Nieuw-Zeeland. Merkwaardig zijn zeker de mijnen bij Westport, hoog in de bergen (3000 voet), the Denniston mines. En prima kwaliteit bunkercoal en gaskool wordt er gevonden en Nieuw-Zeeland is een der leveranciers geworden van de allerbeste bunkercoal voor snelvarende oorlogsschepen. Tot 1916 was reeds 44.000.000 ton gedolven en jaarlijks nu 2½ miljoen ton. De voorraad prima en goed bereikbare coal is enorm, anders van 50 voet dikte zijn lang niet zeldzaam, maar het arbeidsvraagstuk is moeilijk en dat handicapt de concurrentie op de wereldmarkt, en de omringende landen beschikken meestal zelve over kolenlagen.

Ook marmer belooft in de toekomst een uitvoerproduct te worden. Aan de Westkust van het Zuid-Eiland, niet ver van West Port, dus van the Denniston coalmines, zijn marmergroeven, die wit marmer van uitstekende kwaliteit leveren, geschikt voor bevoering, monumentenbouw, huisversiering, enz. Die marmerindustrie is nog in een bescheiden stadium, maar het nieuwe parlementsgebouw te Wellington is van Nieuw-Zeelandisch marmer gebouwd en eveneens het centrale bureau van de staatsverzekeringbank, aldaar, en geeft een goed beeld van kleur en kwaliteit van dit materiaal.

De voornaamste producten van het land zijn hiermee aangegeven, maar met het oog op de ligging van Nieuw-Zeeland, betrekkelijk dicht bij Nederlandsch-Indië, kan het nuttig zijn na te gaan of die producten ook beteekenis hebben als ruilmateriaal voor onze koloniale uitvoerartikelen.

Wij importeerden in Nederlandsch Oost-Indië eene steeds toenemende hoeveelheid boter, kaas en gecondenseerde melk. Voor een deel uit Nederland. Maar het lage smeltpunt van onze Hollandsche natuurboter is niet bevorderlijk aan de duurzaamheid en goeden smaak in de tropen. De Australische boter voldoet in dat opzicht beter en is dan ook in Nederlandsch Oost-Indië populair geworden en de Nieuw-Zeelandische is van dezelfde kwaliteit. Kaas wordt uit Holland ingevoerd. De Nieuw-Zeelandische prima kaas doet voor onze beste zoetemelksche en

Edammer niet onder in kwaliteit en smaak en zou wellicht met succes kunnen worden geïmporteerd, gezien de zooveel kortere reis. Gecondenseerde melk dito.

De Nieuw-Zeelandische boter zou de Australische als concurrent in Indië ontmoeten, de condensed milk dito. De prima bunkercoal in concurrentie met Cardiff zoude Westport wellicht in Indië een markt kunnen verschaffen. Marmer was vooral vroeger een niet onbelangrijk importartikel in N. O.-Indië, voor vloeren vooral en meubelgebruik. Voor vloeren is het om de kosten meer en meer verdrongen door cementtegels. Maar als het Nieuw-Zeelandische witte marmer voor billijken prijs te leveren is, kan het vermoedelijk een toekomst hebben. Marmerbevoering is in Indië toch altijd te verkiezen boven tegelbevoering, wanneer men niet op de kosten behoeft te letten.

Maar de bovengenoemde artikelen zijn toch wat betreft de benodigde hoeveelheden niet van groote beteekenis in de productie van Nieuw-Zeeland, wanneer we die vergelijken met wat dat land aan koloniale producten behoeft. Het produceert geen suiker, thee, koffie, tapioca, rijst, rottan, specerijen, petroleumproducten enz. enz. en heeft daarvan groote hoeveelheden noodig. Wanneer al die producten uit N. O.-Indië werden betrokken, zoude er geen evenredige uitvoer naar dat land tegenover staan. Dat is geen absoluut beletsel, maar maakt de zaak toch kostbaarder en moeilijker.

Maar Nieuw-Zeeland belet toch in zekere mate dat natuurlijke ruilverkeer met het dichtstbijzijnde productiegebied. Australië (ofschoon een hecht deel ook van het Britsche rijk) zoekt zijn economisch voordeel waar het te vinden is en wenscht geen imperialisme ten koste van den prijs van levensbehoefden. Het doet aan het imperialistische streven naar bevoorrechtiging van gebieden onder Engelse vlag niet mee. Zoo werd Australië een zeer belangrijk afzetgebied voor onze op Java en Sumatra gegroeide Assamthee. Ze biedt er met succes het hoofd aan de concurrentie van Ceylon en Britsch-Indië en heeft daarbij het geluk beter in den smaak der Australiërs te vallen dan de overcomende kwaliteiten Ceylon-thee.

Koffie wordt in Australië zoowel als in Nieuw-Zeeland weinig gebruikt en men weet ze er niet behoorlijk te bereiden.

Rottan wordt er veel geïmporteerd uit Borneo en Sumatra, tapioca enz. vindt er een goede markt en al die producten worden er niet door hooge preferentiele rechten getroffen. De productenruil tusschen Australië en N. O.-Indië is dan ook van groote en nog steeds groeiende beteekenis. Maar de Nieuw-Zeelanders denken daar anders over. Hij is ook in economischen zin veel meer imperialist dan zijn Australische buurman en beschermt door preferentiele rechten de producten uit de verschillende deelen van het Britsche rijk tegen die uit andere landen. Zoolang dat zoo blijft, zal het moeilijk zijn eene regelmatige ruiling van producten tusschen Nieuw-Zeeland en N. O.-Indië tot stand te brengen.

Er is wellicht geen land op de wereld, waar per hoofd der bevolking zooveel thee wordt gebruikt als in Nieuw-Zeeland, maar de thee die het dichtst bij huis wordt geproduceerd en ook daar overigens in den smaak valt, wordt gehandicapt ten opzichte van de Britsch-Indische thee door de preferentiele rechten bij invoer.

De suiker betreft men van de Fidsji-eilanden via een raffinierungscontract met de Nieuw-Zeelandische raffinaderij te Auckland en alle concurrentie is daarmee voor onze Javasuiker uitgesloten.

Gedurende mijn bezoek aan Nieuw-Zeeland besprak ik de handelsmogelijkheden o.a. met den Minister van Landbouw en Handel en den voorzitter van „the board of trade”. Beiden hoopten op afzet van Nieuw-Zeelandische producten in N. O.-Indië en wenschten evenals ik eene directe stoomvaartverbinding en telkens wees ik op het bezwaar bovengenoemd. Men be-

greep dat heel goed, maar meende toch het Australische voorbeeld vooralsnog niet te mogen volgen.

Wanneer ik er b.v. op wees, dat de Nieuw-Zeelander meer voor zijn thee betaalde dan de Australiër, die voor een groot deel zijn thee uit N. O.-Indië betreft, werd dat beaamd. Maar meende men uit Britsch saamhoorigheidsgevoel de bevolking dat offer te moeten laten brengen. Maar in het binnenland vooral bleek mij, dat de consumenten wat betreft de artikelen suiker en thee die regeeringspolitiek niet verantwoord achten.

Het zou mij niet verwonderen, wanneer op den duur de regeering het belang der consumenten zal moeten behartigen en het Australische voorbeeld volgen. En dan zal, ook al zal ons uitvoerbelang het Nieuw-Zeelandse uitvoerbelang overtreffen en er in waarde een saldo aan onzen kant zijn, eene geregelde stoomvaartverbinding onontbeerlijk zijn. Ik weet, dat de Nederlandsche scheepvaart het probleem ernstig bestudeerd heeft en er hare aandacht op gevestigd houdt en die rechtstreeksche verbinding ook in Nieuw-Zeeland zeer gewenscht wordt. Maar dan zal er belangrijke wijziging moeten worden gebracht in de invoer-rechtenpolitiek. Die barrière dient te worden opgeheven wanneer Nieuw-Zeeland ook in N. O.-Indië een afzetgebied voor haar producten wil vinden; wellicht dat een kloek begin een stuwkracht in de juiste richting zou beteekenen.

Het totaal aantal inwoners van het land bedraagt pl.m. 1.100.000, maar het biedt ruimte voor meerdere malen dat getal. Groote uitgestrektheden wachten op menschen voor meer intensief gebruik, en als land van immigratie biedt het buitengewone voordeelen. Zijn nabuurschap kan in de toekomst voor den Nederlandsch-Indischen export van zeer groote beteekenis zijn en op die beteekenis meende ik goed te doen te wijzen.

Wat betreft het theegebruik in Nieuw-Zeeland het volgende. Men krijgt aan het ontbijt thee. Men gaat op reis per trein of auto. In beide gevallen zal men tusschen 10 en 11 uur een station of pleisterplaats bereiken, waar als 't ware automatisch halt gehouden wordt voor „the morning tea”. Bij de lunch thee. Men reist verder en tegen 4 uur afternoon tea. Tot slot van het diner een kop thee. Het theeuurtje als bij ons en om 10 uur nog eens een laatste kopje „evening tea”. En wanneer men zich nu ook nog laat wekken met een kopje thee, wat lang geen zeldzaamheid is, dan heeft men 8 maal op één dag zich aan thee verlustigd en daarmee zelfs den Australiër nog overtroffen. Het is de moeite waard om van zoo'n bevolking de theeleverancier te zijn, ook al telt ze maar 1.100.000 zielen.

J. SIBINGA MULDER.

Bussum.

HET HERLEEFDE ONTWERP NELISSEN.

III.

Aandeelen; aandeelhouders; algemeene vergadering.

Wij merkten reeds op, dat het Ontwerp ernaar streeft, den in den stortingsplicht gelegen waarborg te versterken.

Hiertoe strekt het uitdrukkelijk uitgesproken verbod, den aandeelhouder van zijn obligo te ontslaan (art. 38a); het voorschrift vermeldt alleen de uitzondering van den emittent, wien een disagio wordt toegestaan, wij meenden een tweede uitzondering te vinden in het geval van art. 41b.

Hiertoe strekt ook de uitsluiting van compensatie tusschen den stortingsplicht en de vordering van den aandeelhouder (art. 38a³), in overeenstemming met wat *Suyling* verdedigt voor het geldende recht, maar in afwijking van wat tot dusver in de rechtspraak werd aangenomen.

Door vrijwillige storting wordt het obligo gekweten, maar vrijwillige storting, waarover een vaste rente is bedongen („bij de akte” zegt art. 41²; deze

woorden zouden gemist kunnen worden), geldt als leening. Vooral in verband met de uitsluiting van compensatie is dit voorschrift van belang.

Ontslag van obligo bij overdracht van het niet volgestorte aandeel, dat natuurlijk steeds op naam moet staan (art. 38c), wordt nog verder bemoeilijkt. Met de bepaling, dat alleen uitdrukkelijk ontslag van den oorspronkelijken aandeelhouder het obligo opheft, ook in geval van overgang op erfgenamen en dergelijke omstandigheden (artt. 39b, 39c) geeft het Ontwerp alleen wat ook thans reeds als recht geldt. Nieuw is het voorschrift, dat ook de ontslagen aandeelhouder nog kan worden aangesproken voor stortingen, welke binnen het jaar na de overdracht worden opgevorderd (art. 39b). Dit voorschrift, dat ook in het O.O. werd aangetroffen, heeft nogal bevreesding gewekt; men meende, dat wie eenmaal zijn aandeel had overgedragen en zelfs van obligo ontslagen was, niet meer aansprakelijk kon worden gesteld. Het voorschrift is echter onmisbaar ter voorkoming van benadeeling van crediteuren door samenspanning van aandeelhouders en bestuurders. In verschillende nieuwere wetten vindt men een dergelijke regeling.

Een register, vermeldend de namen van houders van niet volgestorte aandelen met het bedrag van hun obligo moet ten kantore van de vennootschap voor ieder ter inzage liggen (art. 39). Publiciteit in dit opzicht was reeds verkregen met de invoering van het Handelsregister, waarvan het voorschrift op dit punt (art. 8⁴) wordt gehandhaafd.

Ten aanzien van de overdracht van alle aandelen op naam schrijft het Ontwerp voor, dat zij alleen kan plaats hebben door beteekening aan de Naamlooze Vennootschap of door erkenning van de zijde van de vennootschap in den vorm van een aantekening op het aandeel. Voor overdracht van niet volgestorte aandelen eischt het Ontwerp een notarieele of onderhandsche geregistreerde akte (art. 39a).

Aandelen met preferente rechten worden niet uitgesloten (art. 39d) en preferenties ten aanzien van inkomsten en kapitaal kunnen naar goedvinden worden ingevoerd, daargelaten, dat alles uit de akte moet blijken. Preferenties van anderen aard sluit het Ontwerp geenszins uitdrukkelijk uit, maar zij worden in hooge mate belemmerd, doordat verschillende belangrijke beslissingen op dwingende wijze in handen van de gewone algemeene vergadering worden gelegd. Ik vermeld de keuze van directeurs en behoudens de uitzondering van art. 50d² van commissarissen, het ontslag van bestuurders, de vaststelling van winst- en verliesrekening en balans.

Als regel heeft elk aandeel één stem, maar toekenning van meervoudig stemrecht blijft vrij (art. 44b). Hiervan gebruik makend, kan men dus belangrijke bestuurspreferenties verleenen. Aan het tegenwoordige beginsel van art. 54, dat één aandeelhouder slechts een beperkt aantal stemmen mag uitbrengen, maakt het Ontwerp natuurlijk een eind. De „stroomannenkwestie” wordt daarmee van minder belang, al zal zij wellicht ook niet geheel verdwijnen. Aandelen zonder stemrecht zijn uitgesloten.

Wij komen thans tot de algemeene vergadering.

Het Ontwerp kent slechts één soort algemeene vergadering. Bijzondere vergaderingen van bijzondere groepen van aandeelhouders worden niet uitgesloten, maar het Ontwerp geeft daaraan geen aandacht.

De (gewone) algemeene vergadering blijft het Ontwerp beschouwen als de hoogste macht in de vennootschap, al wordt dit uitdrukkelijk ook alleen in de toelichting gezegd. Een regeling, die het anders zou willen, wordt door het Ontwerp practisch uitgesloten. Het is reeds opgemerkt, dat op dwingende wijze in handen van de algemeene vergadering is gelegd de benoeming en het ontslag van bestuurders en de vaststelling van de winst- en verliesrekening en van de balans. Het mag bevreesding wekken, dat het-

zelfde niet geldt van de beslissing over het verleen van décharge. Dat de algemeene vergadering besluiten vermag te nemen omtrent het te voeren beleid, wordt niet gezegd, maar volgt uit haar positie. Deze dingen behooren — het wordt wel eens vergeten — te worden onderscheiden. Het kan zijn, dat er geen grond is een voorgestelde balans te weigeren, terwijl men toch geen décharge wil noch behoeft te verleenen. Het kan zijn, dat er geen grond is de décharge te weigeren, terwijl de algemeene vergadering toch het gevoerde beleid wil afkeuren. Dat alleen de algemeene vergadering den directeur kan déchargeeren, behoorde te zijn bepaald. Over het beleid behoeft niet te worden gesproken.

Het dwingende voorschrift (art. 42), dat de algemeene vergadering de winst- en verliesrekening moet vaststellen, acht ik misplaatst. Het gaat daarbij om kwesties, ten aanzien waarvan men toch op zijn minst genomen vrij moet zijn, ze te leggen bij het bestuur. De positie van de algemeene vergadering is voldoende gewaarborgd door haar bevoegdheid, de directie ter verantwoording te roepen en een oordeel uit te spreken omtrent het beleid.

In verband met het voorschrift, dat de vaststelling van de balans legt bij de algemeene vergadering moet worden kennis genomen van den regel van art. 42d, bepalend, dat behoudens afwijkende regeling van de akte, de winst behoort aan aandeelhouders.

Ik had dit voorschrift liever niet in het Ontwerp gezien; het is alsof de wetgever duidelijk wil zeggen tot de Naamlooze Vennootschap: kapitaalvorming ligt niet op uw weg. Verschillende moeilijkheden worden zoo niet geschapen door dit voorschrift dan toch verzwaaard veeleer dan opgelost.

Zal nu wanneer een deel van de winst, in naam voor reserveering, inderdaad voor kapitaalvorming is gebruikt, de individuele aandeelhouder nietigheid van het besluit kunnen invoeren, omdat zijn recht op de winst wordt aangetast? Natuurlijk niet, wanneer de statuten aan de algemeene vergadering volledige bevoegdheid geven naar goedvinden over afschrijving en reservevorming te beslissen. In andere gevallen kan de vraag met meer klem worden gesteld; er is in het buitenland nogal over gediscussieerd. De rechtspraak levert een enkel voorbeeld, waar de vraag omtrent werd beantwoord. Niettemin is het jammer, dat in het G.O. niet is gehandhaafd de bepaling van art. 44 f² O.O., volgens welke de algemeene vergadering steeds tot reserveering bevoegd zou zijn. Volgens de toelichting tot het tegenwoordig ontwerp zou daartegen weer ander bezwaar zijn, maar dit ware, zoo noodig, op andere wijze te ondervangen, dan door het voorschrift geheel te doen vervallen.

Het Ontwerp wil met de bindende voordracht breken (art. 48); de algemeene vergadering zal in haar keuze van bestuurders vrij moeten zijn. Het zal zeker niet dan na rijpelijk overleg in het Ontwerp zijn neergeschreven. De wensch, de vensters open te houden, heeft hier ongetwijfeld den doorslag gegeven. Ik voor mij zou meenen, dat voor vrije luchttoetreding voldoende is gezorgd, wanneer de algemeene vergadering de beslissing houdt over de décharge en het ontslag van bestuurders en zich in het algemeen over het beleid kan uitspreken. Het in het Verslag (bl. 14) gebezigde argument, dat vrijheid van keuze het meest is in overeenstemming met het karakter van de Naamlooze Vennootschap (die men dan als een soort vereeniging ziet), zou, indien juist, slechts kunnen dienen tot motiveering van een aanvullende, niet van een dwingende bepaling. Eigenaardig is, dat het doel, waarvoor de oligarchische clausule aanvankelijk moest dienen, de wering van vreemde, vooral buitenlandsche invloeden uit het bedrijf, nu geheel onbesproken is gebleven.

Het in het G.O. aanvaarde beginsel wordt verzwakt, doordat de mogelijkheid wordt gelaten van een

voordracht van commissarissen, die wel niet volstrekt bindend mag zijn, maar waarvan de statuten toch mogen voorschrijven, dat zij slechts door een meerderheid van $\frac{2}{3}$ van het aantal uitgebrachte stemmen kan worden op zijde gesteld. Bedenkt men, hoe moeilijk het is, in een algemeene vergadering een meerderheid tegen bestuursvoorstellen te krijgen, dan blijkt, dat het door een zoodanige regeling practisch wel uitgesloten zal zijn, dat ten gevolge van een opzet van aandeelhouders een niet gewenschte directeur wordt gekozen. Door het scheppen van preferente aandelen met meervoudig stemrecht kan ook het gevaar, dat van de zijde van vreemde financiële machten mocht dreigen, tot geringe proporties worden teruggebracht.

Een voordracht met meer beteekenis dan van één advies, van andere zijde dan commissarissen wordt niet toegelaten, vermoedelijk op grond van de in het Verslag opgeworpen niet onbedenklijke fictie, dat de commissarissen de positie zouden hebben van vertrouwensmannen van aandeelhouders.

Als de hoogste macht in de Naamlooze Vennootschap kan de algemeene vergadering naar goedvinden over alles besluiten tot waar zij zou overschrijden de grenzen, getrokken door de statuten, de wet, de openbare orde en de goede zeden. De eerste factor is slechts van betrekkelijke waarde, omdat de statuten, in het algemeen gesproken, vatbaar zijn voor wijziging. In hoever ook deze mogelijkheid wederom aan grenzen is gebonden, zullen wij zoo dadelijk nader bezien.

De nietigheid van het onwettige besluit kan door elken aandeelhouder worden ingeroepen (art. 46a); deze mogelijkheid wordt ook thans door niemand betwijfeld. Nieuw lijkt mij het dankbeeld, ook derden toe te laten tot het invoeren van de nietigheid, wanneer zij daarbij belang hebben (t.z.p.). Is wellicht bedoeld: als hun rechten dreigen te worden aangetast? De categorie van mogelijke eischers wordt anders wel zeer vergroot!

De fantastische gedachte van het O.O. (art. 43b), de minderheid van aandeelhouders toe te laten, in rechte ook de nietigverklaring van besluiten te vorderen wegens ondoelmatigheid, is gelukkig in het G.O. niet overgenomen.

De normale taak van de algemeene vergadering bepaalt zich tot zeer enkele aangelegenheden, onder gewone omstandigheden tot de jaarlijksche behandeling van het verslag en de rekeningen. De verkiezing van bestuurders door de algemeene vergadering kwam reeds ter sprake.

Een functie, welke normalerwijze ook behoort bij de algemeene vergadering is het aanbrengen van de noodige wijzigingen in de statuten. De vraag, of statuten, welke zelve dienaangaande niets bepalen, door de algemeene vergadering kunnen worden gewijzigd, is nu naar geldend recht wel uitgevochten ten gunste van hen, die de bevoegdheid van de algemeene vergadering in het algemeen bevestigen.

Het Ontwerp sluit zich hierbij aan en geeft, voor zoover de akte niets anders bepaalt, de bevoegdheid zonder eenige beperking, dus ook ten aanzien van essentiele aangelegenheden, als met name het doel der vennootschap (art. 45).

De wijzigingsbesluiten vinden een grens (evenals alle andere besluiten) in de wet, de openbare orde en de goede zeden. Onder de besluiten, strijdig met de wet worden gerangschikt die, welke verkregen rechten aantasten. De vraag, wat in dit verband als verkregen recht moet worden aangemerkt, is zeer vruchtbaar gebleken voor discussie. Moet niet ook ingrijpende wijziging van de oorspronkelijke positie van den aandeelhouder als aantasting van een verkregen recht worden beschouwd? Deze en dergelijke vragen geven gelegenheid, den geheelen strijd omtrent de mogelijkheid de statuten te wijzigen opnieuw op te

rakelen. De Hooge Raad vond onlangs voor de kwestie een oplossing door uit te maken, op grond van de toepasselijkheid van art. 1374 B.W., dat een besluit, waardoor de oorspronkelijke positie van den aandeelhouder wordt gewijzigd, onder omstandigheden nietig kan zijn wegens strijd met de goede trouw (het arrest betrof eigenlijk de positie van het lid eener coöperatieve vereeniging).

Het Ontwerp betreedt het gebied der verkregen rechten met art. 45a, 'twelk bepaalt, dat wijziging van de statuten (hetzelfde geldt weer van alle besluiten van de algemeene vergadering) aan verkregen rechten van anderen dan aandeelhouders geen afbreuk kan doen. Maar hoe dan met de verkregen rechten van aandeelhouders? Kunnen preferenties naar goedvinden worden vernietigd? Daarvoor verwijst de toelichting naar het hiervoren bedoelde arrest van den Hoogen Raad.

Wat nu eigenlijk het nut is van art. 45a? Het bepaalt niets, dat niet voor iedereen vast staat. Het kan aanleiding geven tot een gevaarlijke redeneering a contrario ten aanzien van verkregen rechten van aandeelhouders. Het ware beter het artikel maar te doen vervallen. Wanneer de bescherming van het verkregen recht van den aandeelhouder wordt overgelaten aan algemeene rechtsbeginselen, kan hetzelfde zonder bezwaar ook gedaan worden met de verkregen rechten van anderen. Het vraagstuk van de verkregen rechten wordt door het voorschrift geen stap nader tot de oplossing gebracht.

Ter loops zij even aangestipt, dat het in het stelsel van het Ontwerp taak van de administratie is, te beoordeelen, of door een statutenwijziging verkregen rechten worden aangetast.

Het Ontwerp geeft verschillende regels omtrent het beleggen van de algemeene vergadering, mededeeling van stukken vóór de vergadering, enz., waarbij wij niet nader zullen stil staan. Het zal zeker algemeen worden gebillijkt, dat ook aan aandeelhouders de gelegenheid wordt gegeven in geval van noodzaak een algemeene vergadering uit te lokken (art. 43c vlg.).

De aandeelhouder is vanzelfsprekend bevoegd aan de algemeene vergadering deel te nemen. Hij heeft ook het recht dit te doen door een gemachtigde. Dit kan bij de akte niet anders worden geregeld (art. 44a); de toelichting meent, dat een statutaire regeling, die den aandeelhouder in zijn keuze van vertegenwoordiger zou beperken, evenzeer nietig zou zijn.

Aandeelhouders, die het beleid van het bestuur wantrouwen, hebben theoretisch rechten, maar staan praktisch niet sterk. Zoo erg, dat het bestuur in de algemeene vergadering geen meerderheid meer kan krijgen, wordt het niet licht.

Hierin wil het Ontwerp voorzien door toekenning van het enquêterecht van artt. 53 vlg. Een minderheid zal kunnen vorderen — en haar wil desnoods in rechte kunnen doorzetten — dat door deskundigen een onderzoek naar het beleid en den gang van zaken in de vennootschap wordt ingesteld. Als dwingend recht is dit voorstel niet aanneemelijk. Het beteekent, dat men in Nederland geen Naamlooze Vennootschap zal kunnen oprichten; waarin niet een minderheid de door de wet gewaarborgde gelegenheid zal hebben de zaken in het honderd te sturen.

Een troost is, dat de regeling verschillende waarborgen inhoudt, die wel zullen meebrengen, dat van het middel weinig of geen gebruik zal worden gemaakt. Van de blijkbaar tot voorbeeld gediend hebbende regeling van sect. 109 der Engelsche Companies (Consol.) Act van 1908 zegt *Palmer*, dat zij *has been very rarely used*. Maar niettemin zouden wij de wet zeer ongaarne met dit middel zien ingevoerd.

(Wordt vervolgd).

DRUCKER.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over

de maand Mei 1925, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van Mei 1924.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 43.642.100 op tegen f 39.995.300 in Mei 1924 en vertoonden mitsdien een vooruitgang van f 3.646.800. Van laatstgenoemd bedrag komt echter f 422.700 op rekening van de rijwielbelasting, die in Mei 1924 nog geen bate voor de schatkist opleverde. De totale opbrengst in de afgelopen maand overtrof de raming met een bedrag van f 8.813.600.

De opbrengst over de eerste vijf maanden dezes jaars bedroeg f 15.172.800 meer dan de opbrengst in de overeenkomstige maanden van 1924, terwijl de raming met f 15.454.900 werd overschreden. Laat men echter ook hierbij de rijwielbelasting, die in dat tijdvak in totaal f 6.033.200 opbracht, buiten beschouwing, dan blijkt, dat de opbrengst in het vorige jaar en de raming slechts met onderscheidenlijk f 9.139.600 en f 11.505.000 werden overtroffen.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorig jaar vertoonden de grondbelasting, de inkomstenbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de vermogensbelasting, de suiker-, de bier-, de geslacht- en de tabaksaccijns, de zegelrechten, de registratierechten, de successierechten, de domeinen, de loodsgelden en de belasting op gouden en zilveren werken een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de personeele belasting, de wijn-, de gedistilleerd- en de zoutaccijns, de invoerrechten, de statistiekrechten, het mijnrecht en de belasting op spatiekaarten. Het geheel maakt een vrij bevredigenden indruk.

De opbrengst der grondbelasting bleef zich in stijgende lijn bewegen; het surplus bedroeg ditmaal f 53.900, hetgeen als een normaal accres mag worden beschouwd. De personeele belasting gaf evenwel f 67.700 minder te boeken dan in de maand Mei van het vorige jaar, een gering verschil overigens, dat zijne verklaring vindt in de hogere ontvangsten van vorige maanden. De opbrengst der beide hierbedoelde belastingen in de eerste 5 maanden van dit jaar overtrof die van hetzelfde tijdvak van 1924 met respectievelijk f 1.224.600 en f 870.300. Ook de raming werd, naar de eerste 5 maanden gerekend, bij de grondbelasting overschreden (met f 74.500); bij de personeele belasting werd de raming daarentegen nog steeds niet bereikt; de opbrengst was n.l. f 4.716.500 lager.

De inkomstenbelasting vertoonde in Mei 1925 eene hogere opbrengst dan in de gelijknamige maand van 1924. Het voordeelige verschil was evenwel zeer gering (f 4.500) en een bepaalde reden kan daarvoor niet worden opgegeven. Vergelijkt men de ontvangsten uit deze belasting over de eerste vijf maanden van 1924 en 1925, dan blijkt, dat de opbrengsten zich als volgt over de verschillende dienstjaren splitsen:

	Jan. t/m. Mei 1924.	Jan. t/m. Mei 1925.
1920/21	f 473.900	—
1921/22	„ 2.379.500	—
1922/23	„ 9.927.400	f 2.077.600
1923/24	„ 35.816.000	„ 6.984.800
1924/25	„ 800	„ 40.111.900
1925/26	—	„ 1.400
	f 48.597.600	f 49.175.700

De snellere invordering en de scherpere controle doen bij dit middel nog steeds hun invloed gevoelen en met het oog hierop blijft het uiterst moeilijk, uit de cijfers een bepaalde conclusie te trekken. Bedenkt men evenwel, dat de raming in de eerste vijf maanden dezes jaars met f 13.759.000 en de opbrengst van het vorig jaar met f 578.100 werd overschreden, dan mag de opbrengst over de eerste maanden van dit jaar niet onbevredigend worden genoemd.

De dividend- en tantiëmebelasting bracht ditmaal f 1.242.400 op tegen f 826.500 in Mei 1924 en steeg mitsdien met f 416.000. Deze vooruitgang is wellicht

te verklaren uit de verbetering der bedrijfsresultaten van vele Naamlooze Vennootschappen in 1924. Intuschen dient nog even afgewacht, of het accres ook in de volgende maanden zal aanhouden. Voor het ruimer vloeien der vermogensbelasting (met f 90.900) is geen bepaalde oorzaak aanwijsbaar. Vergelijking van de opbrengsten der beide laatstgenoemde belastingen over de eerste vijf maanden van 1924 en 1925 doet zien, dat de opbrengst in het vorig jaar met respectievelijk f 485.500 en f 141.800 werd overschreden; bij de vermogensbelasting werd ook de raming door de opbrengst overtroffen (met f 1.033.500), in tegenstelling met de dividend- en tantiëmebelasting, waarbij de opbrengst bij de raming een bedrag van f 1.733.500 ten achter bleef.

De suikeraccijns klom van f 2.296.700 tot f 3.534.800 en leverde dus een meerdere inkomst voor de schatkist van f 1.238.100. In dit gunstige cijfer weerspiegelt zich de terugkeer van normaler toestanden in den groothandel, waardoor meer suiker in het vrije verkeer komt. De opbrengst in de eerste vijf maanden van 1924 en de raming werden in het tijdvak van Januari t/m. Mei 1925 met onderscheidenlijk f 2.899.900 en f 1.292.600 overtroffen. De wijnaccijns daalde met f 14.300; de oorzaak van dezen teruggang is echter niet bekend. Ook de gedistilleerdaccijns gaf een mindere opbrengst te zien (van f 524.500). Bedenkt men evenwel, dat Mei 1925 een verschijndag van den crediettermijn minder bevatte dan Mei 1924, dan valt de opbrengst van dezen accijns per slot van rekening ditmaal niet tegen. Toch schijnt het gedistilleerd-verbruik, ten gevolge van den hoogen accijns, op den duur af te nemen; de opbrengst in de eerste 5 maanden van het loopende jaar bleef f 1.034.500 bij die in hetzelfde tijdvak van 1924 ten achter. De zoutaccijns liep met f 2.700 terug, een vrij onbeteeke-nend bedrag. De bieraccijns daarentegen accresseerde met f 669.400 als gevolg van de op 12 Mei 1924 in werking getreden sterke accijnsverhooging, die in de maand Mei van het vorige jaar hare werking nog niet deed gevoelen, door de groote hoeveelheden, die in Januari en Februari 1924 waren ingeslagen, vertoonden de maanden Maart t/m. Mei van dat jaar inteede een abnormaal laag opbrengstcijfer. In dit verband mag nog worden opgemerkt, dat de verhooging van den bieraccijns een welkome versterking der schatkist blijft vormen; van een toeneming van clandestien verbruik blijkt geen sprake te zijn. Voor de geringe stijging van den geslachtaccijns (met f 8.700) kan geen reden worden opgegeven; wellicht doen de hooge vee-prijzen zich daarin gevoelen. In het accres, dat de tabaksaccijns vertoonde (f 174.900), komt de zoo juist tot stand gekomen accijnsverhooging tot uiting, die echter nog niet geheel tot haar recht komt.

Zooals reeds werd opgemerkt, bracht de rijwiellasting nog f 422.700 op, hetgeen erop wijst, dat in Januari van dit jaar nog lang niet alle fietsen in gebruik waren genomen. In totaal heeft deze belasting reeds f 6.033.200 opgebracht, waardoor de raming voor 1925 reeds met f 1.033.200 werd overschreden; het aantal rijwielen is derhalve belangrijk onderschat.

Van de middelen, die meer in direct verband staan met het zakenleven, brachten de zegelrechten f 538.800 meer op, waarvan f 194.100 komt op rekening van de beursbelasting. Nog telkens worden nieuwe leeningen uitgegeven voor conversie van oude leeningen met een hooger rentetype; bovendien valt in den effectenhandel eenige meerdere bedrijvigheid te constateeren. De registratierechten stegen met f 325.500, wat ongetwijfeld in verband staat met meerdere overdrachten van vast goed. De invoerrechten liepen terug met f 62.600 en de statistiekrechten met f 5.500. Daarentegen kwamen de loodsgelden weer met f 30.800 vooruit; vooral in dit laatste middel, zomede in de zegel- en registratierechten, manifesteer-

ren zich de opleving in den handel en de terugkeer tot betere economische verhoudingen.

Ten slotte moge nog worden gewezen, op de successierochten, waarop nimmer een peil te trekken valt en die ditmaal met f 389.800 vooruitgingen; op de domeinen, die met f 101.400 opliepen; op de belasting op gouden en zilveren werken, die f 5.800 meer opbracht, en op het recht op de mijnen, dat van f 147.900 plotseling op f 1.200 daalde ten gevolge van de afschaffing van dat recht met ingang van 1. Mei jl.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914” bedroegen in de afgelopen maand f 10.449.300 (raming rond f 7.783.000); in de afgelopen vijf maanden f 43.227.900 (vorig jaar f 43.533.300).

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

BEGROOTING EN BESCHERMING.

Dr. T. E. Gregory te Londen schrijft ons:

Trots de poging der Regeering om het belang der beschermde maatregelen, die zij in de begrooting belichaamd heeft, voor te stellen als uiterst gering, lijdt het geen twijfel of een hoogst ernstige crisis is ontstaan over gansch de strijdvrage. In dit opzicht zijn niet zoozeer de McKenna-rechten en het nieuwe recht op zijde belangrijk als wel in de eerste plaats het nieuwe recht op kant (bezien in het licht van de beloften der Regeering bij de laatste algemeene verkiezing) en voorts de kloof, die bij het debat jl. Vrijdag aanwezig bleek in de Labour-Party. En achter deze strijdvrage komt een nieuwe op, die nog ernstiger is: die aangaande de mogelijkheid van een recht op staal- en ijzerproducten.

Over de McKenna-rechten valt zeer weinig te zeggen; heel deze kwestie is zoo vaak bediscussieerd, dat van geen van beide kanten nieuwe argumenten meer kunnen worden aangevoerd. De heer Churchill heeft getracht, het herstel van deze rechten te behandelen als een zuiver fiscale aangelegenheid, hoewel hij niet ontkent, dat de rechten steun zouden verleenen aan de hier te lande erbij betrokken nijverheid.

Over het zijde-recht daarentegen is heftig gevochten en wat dit betreft is de Regeering nog in geen deele uit de moeilijkheid. Blijkbaar had de heer Churchill, toen hij oorspronkelijk dit recht voorstelde, zich er geen rekenschap van gegeven, dat hij niet alleen de fabrikanten van kunstzijde en de erbij betrokken import-belangen, maar practisch gansch de katoen-nijverheid van Lancashire in slagorde tegenover zich zou vinden. Van het standpunt van Lancashire zijn thans de garens van kunstzijde van zeer groote beteekenis geworden en aangezien de textiel-nijverheid in het algemeen een tijd van slepende depressie heeft doorgemaakt, is men daar noodzakelijk zeer bezorgd over de werking van prijsverhooging op het verbruik van kunstzijde-voortbrengselen. De Regeering ontkent natuurlijk, dat haar herziene rechten-schaal (die en aanzienlijke verminderings van inkomsten en eenige meerdere bescherming voor de nationale bedrijven beteekent) veel zal beduiden voor het verbruik. De fabrikanten spreken dit natuurlijk tegen en het kan zijn, dat de mate, waarin de prijzen inderdaad zullen stijgen, overdreven is. In elk geval is de koers der aandelen-Courtauld (de voornaamste Engelsche fabriek van kunstzijde, die in deze gansche beweging voorop heeft gestaan) in de laatste paar dagen ter beurze opmerkelijk omhoog gegaan. Er is iets gedaan om Lancashire te verzoenen, zoo niet met het beginsel van het invoerrecht dan toch met zijn wijze van heffing, t.w. door de aankondiging, dat het Customs Department voornemens is in Manchester een commissie-van-advies in te stellen, bestaande uit kooplieden en douane-autoriteiten, die de moeilijkheden, verbonden aan de heffing van rechten op zijde en kunstzijde, ter behandeling zal krijgen.

In zooverre heeft de Regeering een zeer belangrijk deel harer tegenstanders weten te verzoenen, maar het blijft niettemin van bijzondere beteekenis, dat in de tusschentijdsche verkiezing in Oldham, belangrijk centrum immers van katoen-nijverheid, geen conservatief candidaat meevecht.

Gelijk reeds werd opgemerkt, stelt het nieuwe recht op kant onmiddellijk fundamenteelere strijdvragen aan de orde. Om een recht op kant was reeds gevraagd in 1923; toen is het niet ingevoerd. De commissie, die in Maart 1925 was benoemd onder het nieuwe stelsel van Safeguarding of Industries, kwam thans tot de slotsom, dat een recht op kant zou moeten worden ingesteld, hoewel de betrokken tak van nijverheid niet ten volle beantwoordde aan de eischen, waaraan industrieën hebben te voldoen om bescherming te verkrijgen. De commissie drukt een tabel af ten bewijze, dat, wat katoenen kant betreft, deze in het Vereenigd Koninkrijk niet in abnormale hoeveelheden voor verbruik ligt opgeslagen, hoewel verder wordt opgemerkt, dat de opgeslagen voorraden van zijden en gemengde kantsorten groter zijn dan zij vóór den oorlog waren. Zelfs hier echter is de toeneming niet heel groot. Tusschen 1910 en 1918 bedroeg het jaarlijksch gemiddelde voor opgeslagen importen van zijden en gemengde kanten £ 182.000; van 1921 tot 1924 klom dit gemiddelde slechts tot £ 287.000. Wat de katoenen kanten enz. betreft, is dit gemiddelde van opgeslagen importen van pl.m. £ 1½ miljoen tot beneden £ ½ miljoen gevallen. Duidelijk blijkt uit het rapport der commissie, dat het hier in hoofdzaak een vraag is van veranderingen in de mode en van achteruitgang op de vreemde markten, waar Britsche fabrikanten mededongen met fabrikanten van het vasteland, en in het rapport wordt toegegeven, dat de Britsche fabrikanten met de immer wisselende mode niet gelijken tred hebben gehouden, hoewel de commissie gelooft, dat bescherming op de buitenlandsche markt, van Britsche firma's 'grootere bestaanszekerheid zou geven en deze hierdoor in staat zouden worden gesteld om grootere risico's te dragen; een deel van de ingeboete welvaart zouden zij aldus kunnen herwinnen. In elk geval kwam het der commissie voor, dat de buitenlandsche belastingen en loonen dermate afweken van de Britsche, dat eenige bescherming haar gerechtvaardigd voorkomt. Er is wel niemand, die wezenlijk en ernstig geloof hecht in de werkdadigheid van het nieuwe invoerrecht en het belang van het geval is dan ook eerder in zijn verhouding tot de regeeringspolitiek ten opzichte der „safeguarding” in het algemeen te zoeken. De heer Baldwin werd gister in het Lagerhuis aan een kruisverhoor onderworpen over de vraag of bedrijven, die niet aan de bekende eischen van het White Paper voldoen, toch voor protectie in aanmerking kunnen komen. Maar hij liet zich niet uithooren en bepaalde zich tot de kennelijk juiste doch even kennelijk niet ter zake dienende opmerking, dat de beslissing of al dan niet aanbevelingen der commissie kracht van wet zullen erlangen in laatsten aanleg ligt bij het Kabinet. Toen vroeg men hem of, indien de commissie rapporteert dat aan de eischen van het White Paper niet is voldaan, de Regeering het bedrijf zou beschouwen als voor bescherming niet in aanmerking komend, doch de heer Baldwin antwoordde enkel, dat hij er de voorkeur aan gaf, te wachten tot dit geval zich zou voordoen.

Dit alles staat in eenig verband met de veel belangrijker toepassing van protectie, die, naar verluidt, bepaalde takken van het ijzer- en staalbedrijf voor zich begeeren van den Board of Trade. Het blijkt nagenoeg onmogelijk aan dit bedrijf bescherming te verleenen (ongeacht of aan de eischen van het White Paper is voldaan) zonder dat de vraag van bescherming in het algemeen aan de orde wordt gesteld. Want het is wel zeer duidelijk, dat indien de

voornaamste industrie des lands op deze wijze bescherming erlangt, er in het Vereenigd Koninkrijk nauwelijks een enkele industrie zal zijn, die hiervan niet den invloed ondergaat. Dit maakt wenschelijk, na te gaan, hoe de positie der ijzer- en staal-nijverheid is. Fleurig is zij zeker inderdaad niet. De uitvoeren van de eerste vijf maanden der jaren 1923—e.m. 1925 bedroegen resp. £ 30, £ 33 en £ 29 miljoen. Daartegenover stegen de importen in hetzelfde tijdsbestek van £ 5½ tot £ 10½ miljoen. Evenwel schijnt de recente stijging der importen van ijzer- en staalwaren haar einde te naderen. De opgeslagen importen van ruw ijzer en staal zijn van April op Mei gevallen van 164.000 op 113.000 ton en die van ander ijzer en staal van 110.000 op 83.000 ton. Dus blijkt de mededinging van Frankrijk en België in de laatste paar weken minder scherp te zijn geworden, terwijl nu op hetzelfde oogenblik de ijzer- en staalindustrie officieele bescherming aanvraagt.

De sfeer, waarbinnen de gansche strijd wordt uitgevochten, wordt gekleurd door de scherpe toeneming der werkloosheid, die sinds het begin van Mei heeft plaats gegrepen; 4 Mei was het werkloosheids-cijfer 1.180.000, 8 Juni was het geklommen tot 1.291.000. (? Red. E.S.B.). Het is wellicht niet zoo gemakkelijk als het schijnt op het eerste gezicht om verband te leggen tusschen deze cijfers en den terugkeer tot den gouden standaard, want alle uitvoeren samen over de eerste vijf maanden van het jaar overtreffen die van 1923 en 1924 beide en Mei is hooger dan April. Feitelijk eischen de ontwrichting van den kolenhandel, de depressie in den scheepsbouw en in het ijzer- en staalbedrijf elk een eigen verklaring, waarmee het algemeene prijsniveau zeer weinig te maken heeft.

Het zou veel gemakkelijker zijn, den komenden strijd om protectie voor ijzer en staal in het gelaat te zien, zoo men er zeker van kon zijn, dat de officieele oppositie in deze één was. Ongelukkiglijk kan men dit niet. Op het protectievraagstuk is de Labour Party thans in tweeën gespleten. In het debat over Imperial Preference hebben een twintig leden der Labour Party samen met de Regeering voor uitbreiding der preferentieele rechten tot de Dominions gestemd. Weliswaar is het mogelijk speciale redenen te bedenken ter rechtvaardiging van de stem van sommige leden; niettemin wijst deze stemming uit, dat inzake belastingen niet langer kan worden gerekend op een volkomen eenstemmige, streng gedisciplineerde oppositie. En in elk geval is de werkloosheid zóó erg en de noodzaak om hiertegen iets te doen zóó dringend, dat, zoo de Regeering kwam met een uitgewerkt plan de campagne — zelfs met een plan, opgetrokken op den grondslag van het denkbeeld om vreemde mededinging buiten te sluiten — men zich onmogelijk kan voorstellen, dat de Labour Party als één man zich hiertegen zou keeren. Aan den anderen kant moet men aan de stemming in het Lagerhuis over de preferentieele rechten als symptoom van de houding der Labour-Party jegens protectie in het algemeen niet een overdreven beteekenis hechten. De coöperatie-vleugel der arbeiders-beweging staat bitter vijandig tegenover het gansche denkbeeld en indien het land besprongen werd met een algemeen protectionistisch tarief-plan kan men toch niet voorstellen, dat het steun zou vinden bij de Labour Party, tenzij deze zich zelve politiek om hals zou willen brengen.

Hoe dit zij, de verwachtingen van al degenen, die in den heer Churchill een stut tegen reactie zagen, zijn deerlijk teleurgesteld. Die voorstanders van den gouden standaard, welke hoopten, dat waardevastheid van het geld jegens vreemde munt-blijvende verbetering in de bedrijfswereld des lands zou aanbrengen, zijn evenzeer teleurgesteld. De Regeering heeft in de uitlegging harer verkiezingsbeloften zich geheel onverwachte vrijheden veroorloofd. Onder deze omstandigheden zou het niet verrassend zijn, een her-

haling van de plotselinge algemeene verkiezing van 1923 te beleven, en ditmaal kon dan de uitslag wel eens gansch anders zijn.

T. E. GREGORY.

Aanhangsel.

Handel met het buitenland in de eerste vijf maanden.

(In millioenen £).

Invoeren.	1923	1924	1925
Voedsel	211	223	234
Grondstoffen ...	131	166	191
Fabrikaten	105	118	138
Samen	449.5	509.8	566.6
Uitvoeren.			
Voedsel	16	21	22
Grondstoffen ...	56	48	39
Fabrikaten	243	252	265
Samen	319.8	326.4	333.8

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

De Naamlooze Vennootschap. — Roermond, 15 April 1925.

Prof. J. G. Ch. Volmer, Belastingplichtigheid bij inkoop van oprichtersbewijzen; Mr. J. M. J. A. Simons, De ontslagen directeur; A. B. A. van Ketel, Geheime reserves; Mr. G. Russel, De „richtige heffing” der directe belastingen; D. Veenbos, De geliquideerde N.V. met één aandeelhouder en de wet op den Handelsnaam; Dr. M. van Haften, Inkomstenbelasting en levensverzekering met voorschot.

Idem. — Roermond, 15 Mei 1925.

Prof. Mr. E. J. J. v. d. Heyden, Het wetsontwerp Nelissen-Heemskerck, I; Prof. J. G. Ch. Volmer, Openbaarheid en financiële aansprakelijkheid; Mr. J. M. J. A. Simons, Koninklijke bewilliging.

Sociale Voorzorg. — 's-Gravenhage, December 1924.

A. J. A. Rikkert, Woningbeurzen en woningstatistiek in Nederland; Mr. A. N. Molenaar, Een merkwaardig Instituut; Meyer de Vries, Een en ander over arbeidsbemiddeling.

De Socialistische Gids. — Amsterdam, Juni 1925,

bevat o.a.:

Mr. M. J. A. Moltzer, Het wetsontwerp inzake de ziekte- en ongevallenverzekering, II (slot); A. W. Michels, Gewestelijke uitbreidingsplannen; S. de Wolff, Beschouwingen over de waardeleer, III.

Journal de la Société de Statistique de Paris. — Parijs, Mei 1925.

Razous, Sur quelques moyens permettant d'atténuer le nombre et la gravité des accidents dans les exploitations agricoles, viticoles et forestières; H. Bunle, Chronique de démographie.

The Geographical Journal. — Londen, Mei 1925.

A. Stein, Innermost Asia: its geography as a factor in history; R. D. Oldham, The Portolan maps of the Rhone delta; Lord Curzon of Kedleston; F. R. Maunsell, The land of Elam.

Idem. — Londen, Juni 1925.

A. Stein, Innermost Asia: its geography as a factor in history; Dr. A. F. Vening Meinesz, The determination of gravity at sea in a submarine; E. G., The international geographical congress at Cairo; A. Holmes, Radioactivity and earth history.

De Indische Gids. — Amsterdam, 1 Juni 1925.

H. Ch. G. J. van der Mandere, De opiumconferenties te Genève; J. C. Lamster, Kaarteeringen ter registratie van het Inlandsch grondbezit; J. van Roon, Slotwoord; M. Nittel-de Wolff van Westerode, Kijkjes in het leven onzer Inlandsche bedienden; Mr. J. J. van Bolhuis, Indië en de Ned. Volksverte-

genwoordiging; L. J. van Dijk, De zelfbesturende landschappen in de Residentie Timor en Onderhoorigheden.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens).

	Mei 1925	Sedert 1 Januari 1925	Overeenkomstige periode 1924
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting	2.347.378	8.043.652	6.819.102
Personeele belasting ..	2.416.774	5.762.702	4.892.401
Inkomstenbelasting ..	12.822.202	49.175.694	48.597.551
Dividend- en tantiëmebelasting	1.242.421	3.266.472	2.780.981
Vermogensbelasting ...	858.851	5.408.478	5.266.697
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker	3.534.820	17.750.950	14.851.017
Wijn	48.749	719.631	743.442
Gedistilleerd	3.906.735	18.665.942	19.700.413
Zout	139.286	891.188	626.459
Bier	1.012.406	4.290.296	1.906.361
Geslacht	758.495	3.834.783	3.800.604
Tabak	1.662.267	6.746.651	6.694.761
Belast. op speelkaarten	5.844	51.709	53.719
Rijwielbelasting	422.724	6.033.180	—
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrechten	11.921.414	9.588.766	7.920.165
Registratierechten ...	2.537.814	9.587.471	10.104.363
Successierechten	3.914.181	19.474.482	19.234.504
<i>Invoerrechten.</i>	2.887.428	14.850.058	15.301.814
<i>Gouden en zilver werken</i>			
Belasting	80.495	432.942	374.879
Essaailoon	61	360	467
<i>Statistiekrecht</i>	332.506	1.694.243	1.724.592
<i>Mijnen</i>	1.233	198.771	330.469
<i>Domeinen</i>	443.073	1.259.678	1.058.718
<i>Staatsloterij</i>	17.079	236.998	238.019
<i>Jacht en visscherij</i>	919	4.991	2.664
<i>Loodsgelden</i>	326.911	1.627.268	1.400.384
Totaal-Generaal ..	43.642.066	189.597.356	174.424.548

1) Hieronder begrepen f 421.622 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbelasting). 2) Idem f 2.130.884 3) Idem f 1.619.538.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Mei 1925	Sedert 1 Januari 1925	Overeenkomstige periode 1924
Verdedigingsbelast. Ia	256.494	1.621.369	1.546.758
Verdedigingsbelast. Ib	784.253	4.972.464	4.817.875
Verdedigingsbelast. II	3.212.485	12.390.836	13.368.704
<i>Opcenten:</i>			
Grondbelasting	471.232	1.616.629	1.369.366
Personeele belasting ..	468.587	1.183.879	1.000.025
Inkomstenbelasting ..	3.493.435	13.292.320	13.985.596
Vermogensbelasting ..	214.712	1.352.128	1.292.746
Dividend- en tantiëmebelasting	409.999	1.077.936	917.724
Suiker	706.964	3.550.190	2.970.203
Wijn	9.750	143.926	148.688
Gedist. (binn.- en buitl.)	390.673	1.866.594	1.970.041
Zegelrecht van buitl. eff.	30.684	159.589	145.593
Totaal	10.449.268	43.227.860	43.533.319

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1924.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1920/21	—	—	—	42
1921/22	—	—	—	1.617
1922/23	—	—	2.077.588	9.466
1923/24	81.752	844.280	6.984.795	38.252
1924/25	3.442.156	2.096.666	40.111.874	5.359.101
1925/26	4.519.744	2.821.756	1.437	—
Totaal ..	8.043.652	5.762.702	49.175.694	5.408.478

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	{ Disc. Wissels. 4 15 Jan. '25	Zwits. Nat. Bk. 4 16 Juli '23
	{ Bel. Binn. Eff. 4 15 Jan. '25	N. Bk. v. Denem. 7 17 Jan. '24
	{ Vrsch. in R.C. 5 15 Jan. '25	Zweedsche Rbk 5 1 8 Nov. '23
Javasche Bank	5 5 Mrt. '25	Bank v. Noorw. 7 8 Mei '25
Bank van Engeland	5 5 Mrt. '25	Bk. v. Tsjecho-Duitsche Rijkshb. 9 26 Feb. '25
		slowakijë... 7 25 Mrt. '25
Bank v. Frankrijk	7 11 Dec. '24	N. Bk. v. O'rijk. 11 25 Apr. '25
Belgische Nat. Bnk.	5 1 22 Jan. '23	N. Bk. v. Hong. 9 28 Mei '25
Fed. Res. Bank N.Y.	3 1 26 Feb. '25	Bank v. Italië. 7 17 Juni '25
Bank van Spanje	5 23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 5 1 2

OPEN MARKT.

Data	1925							1924	1923	1914
	20 Juni	15-20 Juni	8-13 Juni	25-30 Mei	16-21 Juni	18-23 Juni	20-24 Juni			
Amsterdam Partic. disc.	2 1/8	2 1/8-1/2	2 3/8-3	3-1/4	3 1/4-5/16	3 1/4	3 1/4-3/16	3 3/4	3 1/4-3/16	
Prolong.	2 1/4	2-2 1/4	2 1/4-3	2 3/4-3	3 1/4-4 1/4	3 1/4	3 1/4-3/16	3 3/4	3 1/4-3/16	
Londen Daggeld	3-3 1/2	3-4	3-4	3-4 1/4	1 1/4-2 1/2	1-2	1 1/4-2 1/2	1 1/4-2 1/2	1 1/4-2 1/2	
Partic. disc.	4 3/8-7/16	4 3/8-7/16	4 3/8-7/16	4 3/8-7/16	3	2 1/16-3/16	2 1/4-3/4	3 1/4	2 1/4-3/4	
Berlijn Daggeld	8-9 1/2	7 1/2-9 1/2	7-9 1/2	8-10						
Partic. disc.										
30-55 d...	7 3/4	7 3/4	7 3/4-8	8						
56-90 d...	7 3/8	7 3/8	7 3/8-3/4	7 3/4-7/8						
Waren-wchsel.			8 1/4-7/8	8 7/8						
New York 1) Call money	3 3/4-4	3 3/4-4	3 3/4-4 1/4	3 3/4-4 3/4	2-1/4	5-3/4	1 3/4-2 1/2			
Partic. disc.	3 3/8	3 3/8	3 3/8	3 3/8						

1) Call money-koers v. 19 Juni en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijd.
2) Noteering van 19 Juni.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York **)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
16 Juni 1925	2.48 15/16	12.10 1/8	59.23	11.90	11.76	100 1/8
17 " 1925	2.48 15/16	12.13 3/8	59.25	11.90	11.78	100 1/8
18 " 1925	2.49 1/4	12.11 1/8	59.30	11.75	11.66 1/2	100 1/8
19 " 1925	2.49 5/16	12.11 1/4	59.35	11.79	11.67 1/2	100 1/8
20 " 1925						100 1/8
22 " 1925	2.49 1/4	12.11 7/8	59.33	11.61	11.52 1/2	100 1/8
Laagste d.w. 1)	2.48 3/16	12.09 3/8	59.21	11.56	11.47	100
Hoogste d.w. 1)	2.49 5/8	12.12 3/8	59.40	11.96	11.78	100 1/4
15 Juni 1925	2.49	12.09 3/8	59.25	11.98	11.79	100 1/8
8 " 1925	2.48 7/8	12.09 3/8	59.25	11.98	11.78	100 1/8
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10	59.26	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid *)
16 Juni 1925	48.35	35.10	7.38	1.16	9.60 1/2	36.27 1/2
17 " 1925	48.35	35.07 1/2	7.38	1.16	9.51	36.34
18 " 1925	48.42 1/2	35.10	7.38	1.15	9.17 1/2	36.32 1/2
19 " 1925	48.42 1/2	35.10	7.39	1.15	9.20	36.34
20 " 1925			7.39	1.15		
22 " 1925	48.45	35.10	7.38	1.14	9.33	36.43
Laagste d.w. 1)	48.25	35.—	7.36	1.10	8.85	36.22 1/2
Hoogste d.w. 1)	48.50	35.20	7.42	1.22	9.65	36.45
15 Juni 1925	48.35	35.07 1/2	7.37	1.16	9.68	36.30
8 " 1925	48.26	35.07 1/2	7.38	1.16	9.92	36.27 1/2
Muntpariteit	48.—	35.—	50.41	48.—	48.—	48.—

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
16 Juni 1925	66.65	47.20	42.07 1/2	6.27	99 5/8	2.48 3/4
17 " 1925	66.65	47.25	42.05	6.27 1/2	100	2.48 7/8
18 " 1925	66.70	47.45	42.25	6.30	100 1/2	2.49 1/4
19 " 1925	66.75	47.70	42.35	6.30	100 5/8	2.49 1/2
20 " 1925				6.27	100 1/4	2.49 1/4
22 " 1925	66.72 1/2	47.95	42.37 1/2	6.28	100 1/2	2.49 1/2
Laagste d.w. 1)	66.55	47.05	42.—	6.25	99 1/2	2.48 3/4
Hoogste d.w. 1)	66.80	48.—	42.45	6.32	101	2.49 1/2
15 Juni 1925	66.65	47.17 1/2	42.05	6.27 1/2	99 3/4	2.48 3/4
8 " 1925	66.65	46.80	41.90	6.27	100 1/4	2.49
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	105	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p.100 fr.)	Berlijn (\$ p.100 Mk.)	Amsterdam (\$ p.100 gld.)
16 Juni 1925	4,86 1/8	4,76	23,80	40,17
17 " 1925	4,86	4,76	23,80	40,15
18 " 1925	4,86	4,73	23,80	40,10
19 " 1925	4,86 1/16	4,75	23,80	40,12
20 " 1925	4,86 1/8	4,72	23,80	40,06
22 " 1925	4,86 1/8	4,66	23,80	40,11
9 Juni 1925	4,86	4,94	23,80	40,18
Muntpariteit...	4,8667	19,30	23,81 1/2	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	6 Juni 1925	13 Juni 1925	15/20 Juni '25 Laagste/Hoogste	20 Juni 1925
Alexandrië	Piast. p. £	97 15/32	97 15/32	97 9/16	97 15/32
*Bangkok	Sh. p. tical	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8
B. Aires 1)	d. p. \$	45 3/4	44 7/8	44 13/16	45 3/8
Calcutta	Sh. p. rup.	1,6 1/16	1,6 1/16	1,6 1/32	1,6 3/16
Constantin.	Piast. p. £	900	905	900	925
Hongkong	Sh. p. \$	2/37 1/16	2/319 1/32	2/3 3/8	2/4
Lissabon 1)	d. per Mil.	27 1/16	27 1/16	27 1/32	27 1/16
Mexico	d. per \$	26	26	25	27
Montevideo 1)	d. per \$	48	47 3/4	47 1/2	48 1/4
Montreal	\$ per £	4.85 1/2	4.85 1/2	4.85 7/8	4.86 5/8
R.d. Janeiro 1)	d. per Mil.	5 3/16	5 13/32	5 1/8	5 9/16
Shanghai	Sh. p. tael	3/17 1/16	3/1 1/2	3/1 1/4	3/2 1/4
Singapore	id. p. \$	2/45 1/32	2/43 1/16	2/4 1/8	2/4 1/2
Valparaiso 2)	peso p. £	42.40	42.10	42.10	42.40
Yokohama	Sh. p. yen	1/8 3/32	1/8 1/8	1/8 1/16	1/8 3/32

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

Londen 1) N.York 2)	15 Juni 1925	20 Juni 1925
15 Juni 1925	31 3/4	68 7/8
16 " 1925	31 13/16	69 1/8
17 " 1925	31 11/16	68 3/4
18 " 1925	31 11/16	68 3/4
19 " 1925	31 11/16	68 3/4
20 " 1925	31 13/16	68 7/8
21 Juni 1924	34 3/4	67
20 Juli 1914	24 15/16	54 1/8

GOUDPRIJS 3)

Londen	15 Juni 1925	20 Juni 1925
15 Juni 1925	84 11/16	84 11/16
16 " 1925	84 11/16	84 11/16
17 " 1925	84 11/16	84 11/16
18 " 1925	84 11/16	84 11/16
19 " 1925	84 11/16	84 11/16
20 " 1925	84 11/16	84 11/16
21 Juni 1924	95/0	95/0
20 Juli 1914	84/10	84/10

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen	15 Juni 1925	22 Juni 1925
Saldo bij Nederl. Bank..	f —	f —
Saldo bij betaalmeesters..	5.583.642,20	5.912.122,18
Saldo b. d. Bank v. Ned. Gemeenten	2.615.662,56	2.868.323,11
Voorschot op ult. Mei 1925 aan de gemeenten op voor haar door Rijk te heffen gem. ink.bel. en opcenten op Rijksink.bel.	46.645.525,64	46.645.525,64
Voorsch. aan de koloniën	9.414.525,36	7.989.300,46
Voorsch. a. h. buitenland	211.555.570,83	213.949.553,10
Daggeldleeningen tegen onderp. v. schatk.papier	—	—

Verplichtingen.	15 Juni 1925	22 Juni 1925
Voorsch. door de Ned. Bank	f 13.883.447,63	f 9.091.966,70
Schatkistbilj. in omloop 1)	134.838.000,—	134.793.000,—
Schatkistprom. in omloop	121.060.000,—	119.060.000,—
Waarv. direct bij Ned. Bk.	5.000.000,—	3.000.000,—
Zilverbons (met inbegrip v. de bedragen bij de betaalmeesters in kas)	17.943.448,—	18.136.328,50
Door den Postch.- en Giro-dienst in 's Rijks Schatkist gestort	39.099.323,62	37.787.907,69

1) Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

	13 Juni 1925	20 Juni 1925
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-I.	f 971.000,—	f 1.093.000,—
Ind. Schatk.prom. in oml.	89.700.000,—	73.700.000,—
Voorsch. Jav.Bk. aan N.-I.	7.913.000,—	14.699.000,—
Muntbiljetten in omloop.	34.327.000,—	34.468.000,—
Ten voordeele v. N.-I. geboekt beleggingsgeld v. h. N.-I. muntfonds	5.276.000,—	5.578.000,—
Totaal	f 138.187.000,—	f 129.538.000,—
In 's lands kassen	—	41.237.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 22 Juni 1925.

Activa.			
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 36.147.048,09 Bijbnk. " 20.158.444,66 Ag.sch. " 31.249.504,18	f	87.554.996,93
Papier o. h. Buitentl. in disconto	—		—
Idem eigen portef. . .	f 190.794.610,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. . .	—		190.794.610,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 69.939.526,71 Bijbnk. " 9.013.097,38 Ag.sch. " 70.775.927,60	f	149.728.551,69
Op Effecten	f 148.672.901,69		
Op Goederen en Spec. . .	1.055.650,—		149.728.551,69
Voorschotten a. h. Rijk	—		7.816.639,93
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud . . . . . f 56.284.085,— Muntmat., Goud . . . . . " 399.055.621,37	f	455.339.706,37
Munt, Zilver, enz.	22.413.596,39		
Muntmat., Zilver	—		477.753.302,76
Effecten	Belegging Res.fonds. f 5.653.709,42 id. van 1/4 v. h. kapit. " 3.952.108,63		9.605.818,05
Gebouwen en Meub. der Bank	—		5.212.500,—
Diverse rekeningen	—		48.656.223,09
	f		977.122.642,45

Passiva.

Kapitaal	f	20.000.000,—
Reservefonds		5.655.237,53
Bijzondere reserve		8.235.000,—
Bankbiljetten in omloop		867.418.495,—
Bankassignatiën in omloop		1.503.863,92
Rek.-Cour. { Het Rijk f — saldo's: { Anderen " 51.366.273,22		51.366.273,22
Diverse rekeningen		22.943.772,78
	f	977.122.642,45
Beschikbaar metaalsaldo	f	293.388.741,35
Op de basis van 1/2 metaaldekking		109.331.014,92
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.		1.466.943.710,—

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings-perc.
22 Juni '25	455.340	22.414	867.418	52.870	293.389	52
15 " '25	455.336	21.970	880.406	60.212	289.475	51
8 " '25	467.396	21.560	887.169	39.436	303.306	53
2 " '25	479.459	21.456	899.888	41.648	312.157	53
25 Mei '25	479.470	21.423	875.275	45.151	316.455	54
18 " '25	479.470	21.209	892.587	31.677	315.475	54
23 Juni '24	531.511	10.340	946.110	48.326	342.365	55
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatki-st-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buiten-land	Diverse reke-ningen ²⁾
22 Juni 1925	87.555	3.000	149.729	190.795	48.656
15 " 1925	91.205	5.000	159.283	187.406	52.819
8 " 1925	92.902	5.000	157.312	167.007	54.645
2 " 1925	91.119	2.000	166.020	168.421	41.151
25 " 1925	88.548	—	160.430	169.092	45.088
18 Mei 1925	89.977	—	159.518	165.310	52.016
23 Juni 1924	137.968	—	142.356	95.079	101.146
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

¹⁾ Op de basis van 1/2 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circu-latie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. reke-ningen ¹⁾
9 Mei 1925	1.024	1.536	805	1.030	264
2 " 1925	1.038	1.593	784	1.033	278
25 April 1925	1.040	1.450	959	1.029	278
18 " 1925	1.040	1.481	951	1.030	283
11 " 1925	1.041	1.556	730	1.028	296
10 Mei 1924	1.135	1.460	977	1.101	485
5 Juli 1914	645	1.100	580	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
20 Juni 1925	182.500	—	292.500	48.000	114.400
13 " 1925	182.500	—	293.000	45.000	114.900
6 " 1925	184.500	—	289.000	47.500	117.200
16 Mei 1925	133.924	49.927	282.783	41.534	119.755
9 " 1925	133.551	50.042	282.821	42.199	119.435
2 " 1925	133.534	50.364	279.068	49.801	118.974
25 Apr. 1925	133.505	50.567	276.499	49.453	119.714
21 Juni 1924	140.699	65.129	253.792	65.692	142.602
23 Juni 1923	156.071	61.372	264.468	80.852	149.009
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 [*]

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Belee-ningen	Diverse reke-ningen ¹⁾	Dek-kings-percen-tage
20 Juni 1925	—	124.800	—	***	54
13 " 1925	—	114.020	—	***	54
6 " 1925	—	116.350	—	***	55
16 Mei 1925	20.731	17.372	41.972	61.810	57
9 " 1925	20.339	17.731	44.394	59.084	56
2 " 1925	20.672	18.675	42.161	65.237	56
25 Apr. 1925	20.464	18.152	40.605	63.979	56
21 Juni 1924	35.533	17.643	58.707	19.058	64
23 Juni 1923	35.760	28.338	65.795	19.813	63
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis 1/2 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
17 Juni 1925	157.596	145.972	292.250	53.950	243.592
10 " 1925	157.071	148.026	294.006	53.950	245.313
3 " 1925	156.473	148.831	295.464	53.950	246.648
27 Mei 1925	156.690	148.183	291.507	53.950	242.583
20 " 1925	155.908	147.241	291.244	53.950	242.344
13 " 1925	153.617	147.606	292.639	53.950	243.699
18 Juni 1924	128.235	125.487	291.808	27.000 ²⁾	247.970
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
17 Juni '25	38.502	70.950	13.368	109.626	31.374	25 1/2
10 " '25	39.877	70.501	8.954	112.428	28.795	23 3/4
3 " '25	42.997	73.110	11.604	114.110	27.392	21 1/2
27 Mei '25	37.037	75.042	15.779	106.716	28.258	23
20 " '25	35.352	72.027	15.748	102.232	28.417	24
13 " '25	33.302	78.332	17.426	102.159	25.761	21 1/2
18 Juni '24	48.667	71.224	11.329	113.236	22.498	18,06
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 1/2

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits. ²⁾ Gouddekking.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitenl.	Zilver	Te goed in het buitenl.	Buit. gew. voorsch. ald. Staat	Schat-kistbil-jetten ¹⁾	Wis-sels
18 Juni '25	5.547	1.864	314	578	25.250	5.048	3.744
11 " '25	5.547	1.864	315	577	25.200	5.041	3.771
4 " '25	5.547	1.864	315	577	25.200	5.023	5.177
28 Mei '25	5.547	1.864	314	578	23.850	5.013	4.595
22 " '25	5.547	1.864	317	578	24.100	5.010	4.272
19 Juni '24	5.543	1.864	300	570	23.000	4.723	3.704
23 Juli '14	4.104	—	640	—	—	—	1.541

Data	Waarvan op het buitenl.	Uitge-stelde Wissels	Belee-ningen	Circulatie	Rekg. Courant Parti-culieren	Staat
18 Juni '25	24	6	3.110	43.054	2.118	21
11 " '25	26	6	3.164	43.387	2.025	4
4 " '25	23	6	3.045	43.648	2.040	27
28 Mei '25	18	6	2.989	42.703	2.124	52
22 " '25	20	6	3.063	42.750	1.923	6
19 Juni '24	29	9	2.681	39.743	2.003	18
23 Juli '14	8	—	769	5.912	943	401

¹⁾ In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staata a. buitenl. regeeringen.

DUITSCHER RIJKS BANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit. circ. banken 1)	Deviezen als goud-dekking geldende	Anderen wissels en cheques	Beleeningen
15 Juni 1925	1.040,2	75,7	346,7	1.402,5	8,9
6 „ 1925	1.015,8	52,2	338,6	1.522,2	4,2
31 Mei 1925	1.015,7	56,5	338,6	1.648,4	27,9
23 „ 1925	1.015,3	65,5	338,4	1.351,3	16,6
15 „ 1925	1.014,8	86,5	338,3	1.416,9	16,2
7 „ 1925	1.014,3	117,9	338,1	1.492,3	7,7
23 Juli 1914	1.366,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effecten	Diverse Activa 2)	Circulatie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva	Schuld aan Rentenbank
15 Juni 1925	201,2	1.078,8	2.362,9	717,3	776,1	5,6
6 „ 1925	201,0	1.090,1	2.438,1	678,5	769,2	9,1
31 Mei 1925	200,6	963,9	2.608,8	581,5	759,3	9,8
23 „ 1925	200,4	1.161,0	2.202,8	836,4	821,0	10,5
15 „ 1925	200,3	1.149,0	2.269,5	787,4	845,0	14,0
7 „ 1925	200,3	1.163,1	2.386,5	754,4	825,3	19,3
23 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0	—

1) Onbelast 2) W.o. Rentenbankscheine 15, 6 Juni, 31, 23, 15, 7 Mei, resp. 515,2; 444,5; 313; 538,2; 502; 466,9 mill.

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Metaal incl. buit. ter. saldi	Beleeningen van tegoed in h. buit.	Beleeningen van prom. d. provincien	Binnenlandsche wissels	Beleeningen	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekg. Crt. Particulieren
18 Juni '25	382	85	480	1.210	231	5.200	7.384	234
11 „ '25	381	85	480	1.239	290	5.200	7.485	219
4 „ '25	380	85	480	1.127	409	5.200	7.531	134
28 Mei '25	379	85	480	1.223	320	5.200	7.489	221
20 „ '25	378	85	480	1.231	276	5.200	7.483	190
14 „ '25	378	85	480	1.280	293	5.200	7.530	213
19 Juni '24	355	85	490	1.331	364	5.250	7.520	230

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
3 Juni '25	2.818,1	1.567,0	139,4	412,3	285,0
27 Mei '25	2.838,0	1.583,7	143,8	414,0	278,4
20 „ '25	2.834,6	1.581,9	146,0	338,4	276,0
13 „ '25	2.853,5	1.629,0	140,7	338,7	283,0
6 „ '25	2.845,5	1.613,9	141,7	410,6	278,5
29 Apr. '25	2.851,1	1.598,5	142,0	400,0	266,8
4 Juni '24	3.125,1	2.137,6	99,9	401,4	55,6

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking's perc. 1)	Algem. Dekking's perc. 2)
3 Juni '25	354,1	1.674,7	2.222,1	115,5	72,2	75,9
27 Mei '25	349,2	1.670,6	2.201,9	115,5	73,2	77,0
20 „ '25	358,4	1.656,5	2.176,4	115,4	73,9	77,8
13 „ '25	380,0	1.676,2	2.200,0	115,3	73,6	77,2
6 „ '25	375,7	1.683,0	2.232,3	115,2	72,6	76,3
29 Apr. '25	349,0	1.683,9	2.187,4	115,2	73,6	77,3
4 Juni '24	397,9	1.884,0	2.041,1	111,5	79,6	82,2

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
27 Mei '25	736	13.108	5.485	1.608	17.954	5.169
20 „ '25	736	13.097	5.486	1.591	17.990	5.158
13 „ '25	736	13.167	5.448	1.616	18.135	5.134
6 „ '25	736	13.185	5.483	1.646	18.084	5.098
29 Apr. '25	736	13.232	5.484	1.608	18.087	5.063
28 Mei '24	749	11.951	4.659	1.447	15.815	4.323

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

BANKSTATEN,

KWARTAALSGEWIJZE OPGENOMEN.

I. FEDERAL RESERVE BANK TE NEW YORK.

(In miljoenen dollars).

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In herdisc. van de member banks	In de open markt gekocht
3 Juni 1925..	934,3	365,3	31,8	104,5	64,5
27 Mei 1925..	955,8	366,2	31,6	110,4	66,7
20 „ 1925..	931,6	362,7	34,7	59,8	75,1
13 „ 1925..	892,7	364,1	33,7	72,5	89,6
6 „ 1925..	865,3	365,2	34,3	129,8	83,2
29 April 1925..	954,4	366,4	35,1	87,7	57,6
22 „ 1925..	934,9	367,7	34,2	109,3	64,3
15 „ 1925..	889,7	344,0	32,7	115,8	57,5
8 „ 1925..	876,9	330,1	31,2	129,0	83,5
1 „ 1925..	910,0	371,2	31,2	99,1	73,2
25 Mrt. 1925..	895,6	372,5	31,8	136,8	62,2
18 „ 1925..	872,4	374,0	30,3	103,2	52,6
4 Juni 1924..	982,8	639,1	23,9	38,0	17,0
6 Juni 1923..	1.037,5	644,7	20,1	194,4	74,1

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algemeen Dekking's perc. 1)
3 Juni 1925..	68,3	334,2	857,7	31,6	81,0
27 Mei 1925..	61,8	332,0	863,4	31,6	82,6
20 „ 1925..	80,2	331,5	836,5	31,5	82,7
13 „ 1925..	112,4	334,1	856,2	31,5	77,8
6 „ 1925..	118,2	338,3	862,5	31,5	74,9
29 April 1925..	93,6	340,3	861,2	31,5	82,4
22 „ 1925..	97,7	340,1	873,5	31,3	79,9
15 „ 1925..	103,2	342,1	837,0	31,3	78,2
8 „ 1925..	111,5	348,1	853,4	31,3	75,6
1 „ 1925..	109,0	357,6	827,2	31,3	79,4
25 Mrt. 1925..	94,3	357,3	835,8	31,3	77,7
18 „ 1925..	169,7	362,6	848,4	31,3	74,5
4 Juni 1924..	95,4	344,3	783,2	30,0	89,3
6 Juni 1923..	21,1	568,6	735,8	29,2	81,1

1) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover F. R. notes en deposito's.

II. NATIONALE BANK VAN DENEMARKE.

(In miljoenen Kronen.)

Data	Goud	Zilver	Tegoed in het buitenland	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
31 Mei 1925..	209,5	20,5	37,8	405,4	467,3	35,1
30 April 1925..	209,5	19,0	38,1	421,1	464,9	29,8
31 Mrt. 1925..	209,5	17,8	34,9	420,4	452,3	45,7
31 Mei 1924..	209,6	16,2	21,7	479,9	481,0	69,3
31 Mei 1923..	228,2	3,5	3,7	374,4	456,3	47,9
30 Juni 1914..	75,6	6,6	19,8	95,6	159,8	4,8

III. ZWEDSCHE RIJKS BANK.

(In miljoenen Kronen.)

Data	Goud	Buitent. tegoed en wissels	Zweedsche en vreemde Staatsf.	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
13 Juni '25	235,5	92,7	52,8	399,9	473,4	238,8
6 „ '25	235,7	97,3	53,1	423,6	487,2	243,2
30 Mei '25	234,4	94,3	53,2	408,1	499,6	242,7
23 „ '25	232,9	88,2	53,5	396,4	450,8	245,9
16 „ '25	232,9	85,3	53,5	410,2	463,3	245,8
9 „ '25	233,3	87,7	54,0	420,9	470,0	249,6
2 „ '25	233,3	87,1	54,0	448,0	496,8	253,0
25 Apr. '25	233,5	86,3	54,0	410,7	447,3	259,8
18 „ '25	233,6	85,9	54,0	415,0	459,3	252,9
11 „ '25	233,6	89,8	54,2	417,0	484,0	246,2
4 „ '25	233,7	94,0	54,2	437,0	501,6	239,8
28 Mrt. '25	233,7	97,5	54,5	392,7	472,9	229,2
21 „ '25	233,8	105,2	54,6	392,2	462,0	245,8
14 Juni '24	247,4	23,9	57,0	480,8	501,7	244,6
16 Juni '23	273,1	36,7	152,8	336,0	527,1	215,8
25 Juli '14	105,8	115,6	28,0	92,4	206,2	68,2

IV. BANK VAN NOORWEGEN. (In millioenen Kronen.)

Data	Goud	Tegoed in het buitenl.	Effecten	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
15 Juni 1925..	147,2	59,4	9,2	334,6	371,3	107,4
8 " 1925..	147,2	59,4	9,3	341,8	370,5	116,9
30 Mei 1925..	147,2	59,5	9,3	335,7	375,5	106,6
22 " 1925..	147,2	59,2	9,3	332,7	368,2	109,9
15 " 1925..	147,2	59,2	9,3	335,0	369,6	110,2
7 " 1925..	147,2	59,2	9,3	337,5	372,4	109,0
30 April 1925..	147,2	56,7	9,3	350,5	380,3	110,2
22 " 1925..	147,2	57,3	9,2	340,3	372,9	107,4
15 " 1925..	147,2	56,2	9,3	351,9	381,5	109,6
7 " 1925..	147,2	54,4	9,2	351,4	388,1	100,5
31 Maart 1925..	147,2	51,4	9,2	355,3	379,5	107,9
23 " 1925..	147,2	42,9	9,2	354,5	363,2	107,2
16 " 1925..	147,2	38,9	9,2	360,6	362,2	108,3
16 Juni 1924..	147,3	19,2	9,0	441,2	377,0	123,3
15 " 1923..	147,3	20,2	9,4	487,9	398,4	137,8
22 Juli 1914..	52,4	65,7	8,9	79,3	120,8	10,7

V. BANK VAN SPANJE. (In millioenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staatsfondsen 1)	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rekg. Crt.
						Partic. Staat
13 Juni '25	2.536	650	590	6.822	4.280	944 620
6 " '25	2.536	649	590	2.191	4.332	1.069 639
30 Mei '25	2.536	652	590	1.977	4.295	1.135 144
23 " '25	2.536	648	590	1.991	4.315	1.153 156
16 " '25	2.536	645	590	2.003	4.358	1.129 143
9 " '25	2.536	645	590	2.022	4.386	1.134 166
1 " '25	2.536	649	590	2.056	4.364	1.133 156
25 April '25	2.536	648	590	2.067	4.364	1.130 194
18 " '25	2.536	645	590	2.141	4.401	1.148 196
11 " '25	2.536	644	590	2.186	4.420	1.150 213
4 " '25	2.536	649	590	2.214	4.431	1.131 247
28 Mrt. '25	2.536	655	590	2.164	4.397	1.096 245
21 " '25	2.536	652	590	2.202	4.441	1.085 271
14 Juni '24	2.534	658	592	2.112	4.366	943 409
16 Juni '23	2.526	663	593	1.937	4.114	944 404
24 Juli '14	543,5	726,8	494,4	783,8	1919,0	497,9

1) Ten bedrage van 344 millioen, plus voorschot in rek.-crt. aan de schatk.

VI. ZWITSERSCHE NAT. BANK. (In mill. Francs.)

Data	Goud	Zilver	Tegoed in het buitenland	Disconto's en Beleen.	Circulatie	Rek. Crt.
15 Juni 1925..	482,1	89,7	18,9	299,5	772,0	115,6
6 " 1925..	482,0	89,3	18,3	298,6	792,6	88,5
30 Mei 1925..	482,0	89,2	19,7	308,8	822,0	79,8
23 " 1925..	481,9	89,6	18,0	299,8	774,8	105,2
15 " 1925..	482,0	89,5	19,1	299,1	782,2	108,6
7 " 1925..	481,8	89,1	17,1	311,0	802,6	86,4
30 April 1925..	480,1	89,5	16,3	312,8	829,9	76,2
23 " 1925..	480,8	90,1	15,1	292,7	772,8	99,7
15 " 1925..	482,5	89,5	20,2	292,1	790,8	89,4
7 " 1925..	482,6	89,1	18,2	304,2	813,5	70,9
31 Mrt. 1925..	481,3	89,6	15,8	321,6	835,6	70,5
23 " 1925..	478,2	90,2	18,8	305,2	772,2	99,7
14 Juni 1924..	518,6	100,6	27,7	275,8	823,7	102,9
15 Juni 1923..	537,0	102,6	11,4	289,9	833,3	150,6
23 Juli 1914..	180,1	18,9	—	107,8	267,9	105,2

VII. NAT. BANK VAN HONGARIJE. (In milliarden Kronen.)

Data	Goud	Vreemd geld, deviezen tegeod in het buitenl. 1)	Binnenwissels, ceelen en effecten	Voor-schot aan den Staat	Circulatie	Rekg.-Courant
						Staat Partic.
15 Juni '25	633	2.157	1.326	1.959	4.194	2.231 266
7 " '25	633	2.148	1.394	1.959	4.305	2.480 226
31 Mei '25	649	2.130	1.459	1.960	4.494	2.307 234
23 " '25	648	2.127	1.412	1.960	4.079	2.706 203
15 " '25	648	2.119	1.442	1.968	4.292	2.608 118
7 " '25	648	2.111	1.470	1.968	4.438	2.432 133
30 April '25	654	2.082	1.486	1.969	4.526	2.342 129
23 " '25	654	1.964	1.421	1.969	3.869	2.705 120
15 " '25	653	2.010	1.439	1.969	4.010	2.662 124
7 " '25	653	2.014	1.518	1.969	4.185	2.590 134
31 Mrt. '25	669	1.984	1.515	1.970	4.270	2.409 144
23 " '25	669	1.961	1.563	1.972	3.893	2.676 215
15 " '25	596	2.027	1.636	1.972	4.001	2.630 212

1) Als dekking van biljetten en saldi in rekg.-courant geldende, volgens art. 85 der statuten.

VIII. OOSTENRIJKSCHE NATIONALE BANK.

(Voornaamste posten in millioenen Schillingen.)

Data	Goud ¹⁾	Vreemd geld, deviezen en tegd. (i/h. buit.l. 2)	Andere edelvaluta ³⁾	Disconto's en Beleen.	Voor-schot a/d. Staat	Circulatie	Rek.-Crt.
15 Juni '25	11,3	382,6	129,2	85,0	208,6	758,2	52,2
7 " '25	11,3	385,7	131,7	90,4	208,6	782,5	38,9
31 Mei '25	11,3	386,3	133,4	92,6	208,6	816,6	15,7
23 " '25	11,3	342,0	135,4	86,9	208,6	718,1	66,2
15 " '25	11,3	338,1	145,7	90,8	208,6	739,2	55,2
7 " '25	11,2	344,2	145,9	103,2	208,7	767,1	46,2
30 Apr. '25	11,2	347,5	147,9	105,9	208,9	797,6	23,7
23 " '25	11,2	320,7	152,1	96,6	209,6	707,3	83,0
15 " '25	11,2	331,9	162,6	101,2	210,0	741,2	75,7
7 " '25	11,2	326,5	167,4	108,2	210,3	767,4	56,2
31 Mrt. '25	11,2	320,3	172,3	104,8	210,8	789,8	29,5
23 " '25	11,2	313,5	162,2	105,5	211,3	712,0	91,7
15 " '25	11,2	318,2	156,3	115,7	214,1	736,2	79,3
15 Juni '24	10,8	308,4	—	270,9	225,9	721,8	76,6
15 Juni '23	7,3	200,6	—	84,7	254,7	501,4	37,0

1) 14.400 papierkronen = 1 goudkroon.

2) Als dekking der circulatie en saldi in rekg. crt. geldende, volgens art. 85 der Statuten.

3) Tot dusverre slechts kostdeviezen in \$ en £. Tot einde 1924 werden deze onder „Vreemd geld enz.” opgevoerd. Zie pag. 236 in het No. van 18 Maart jl.

IX. TSJECHOSLOWAKIJE 1)

Bankafdeeling van het Ministerie van Financiën.

(In millioenen Tsjechoslow. Kronen.)

Data	Vordering op den Staat	Goud en Zilver	Tegoed in het buitenl.	Disconto's en beleeningen	Circulatie	Rek. Crt.
7 Juni 1925	5.408	1.031	566	1.300	7.277	601
31 Mei 1925	5.419	1.031	551	1.344	7.437	625
23 " 1925	5.424	1.030	554	1.363	6.922	787
15 " 1925	5.434	1.030	562	1.393	7.063	788
7 " 1925	5.447	1.030	571	1.484	7.296	839
30 April 1925	5.460	1.030	566	1.479	7.526	748
23 " 1925	5.460	1.030	561	1.536	6.954	971
15 " 1925	5.471	1.029	550	1.570	7.162	873
7 " 1925	5.480	1.029	548	1.560	7.422	743
31 Mrt. 1925	5.495	1.030	544	1.487	7.681	584
23 " 1925	5.495	1.030	554	1.380	7.068	744
15 " 1925	5.513	1.030	572	1.497	7.288	761
7 Juni 1924	10.100*	1.016	678	2.085	7.882	4.809
7 Juni 1923	10.100*	951	1.692	1.860	9.112	4.489

1) Met ingang van 31 December 1924 is de opstelling van den weekstaat veranderd. De posten onder de activa en passiva, welke betrekking hadden op de staats-schuld, in zoverre uit bankbiljetten bestaande, zijn er uitgelicht en in hun plaats wordt thans onder de activa een post opgevoerd, representeerende het ongedekte saldo dezer schuld, door de bankafdeeling voorgeschoten. Verdwenen zijn dus de „Vorderingen op de O. H. Bank”, terwijl de saldi in rekening-courant thans zuiver giro-saldi zijn.

*) Vorderingen op de O.-Hong. Bank. In liq.: Bankbiljetten, rekening-crt.-saldi en schatkistbons.

X. ZUIDAFRIKAANSE RESERVEBANK.

(Voornaamste posten in duizenden Ponden.)

Data	Goud en Goud-cert.	Disconto's en beleen.	Waar-van Reg.-papier	Circulatie	Rek.-Crt.	Algemeen Dekkings perc. 1)
23 Mei 1925..	13.971	3.070	—	10.121	6.374	83,4
16 " 1925..	13.376	4.152	—	10.172	5.698	83,0
9 " 1925..	12.611	4.520	—	10.490	5.380	78,1
2 " 1925..	12.665	5.293	—	10.920	5.393	76,5
25 April 1925..	11.901	5.126	—	10.699	5.027	74,5
18 " 1925..	12.391	4.651	—	10.818	5.321	75,6
11 " 1925..	12.868	4.717	—	10.942	5.203	78,4
4 " 1925..	12.227	5.308	—	11.122	4.951	74,9
28 Maart 1925..	12.440	4.816	—	11.097	4.819	76,9
21 " 1925..	12.438	5.273	—	10.641	5.724	74,8
14 " 1925..	12.662	4.289	—	10.676	4.989	79,5
7 " 1925..	12.662	4.580	—	10.904	4.996	78,3
28 Febr. 1925..	14.073	4.915	—	11.136	6.578	78,3
24 Mei 1924..	10.652	6.145	2.000	10.467	5.221	68,2
26 Mei 1923..	10.623	5.961	2.200	9.652	5.992	68,7

*) Verhouding goud, goudcert. en pasmunt tegenover opeischbare schulden: bankbiljetten en deposito's.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 22 Juni 1925.

Gedurende de achter ons liggende berichtsperiode zijn op de internationale beurzen geen gebeurtenissen van ingrijpende beteekenis op te merken geweest. Alleen te Berlijn heeft een vrij groote verandering van stemming plaats gevonden. Onmiddellijk na het bekend worden van de moeilijkheden bij het Stinnes-concern was daar ter plaatse een lusteloze tendens ontstaan, welke nog werd aangewakkerd door de pogingen van baissiers, om profijt uit de situatie te trekken. Naar beweerd werd, waren het voornamelijk buitenlandsche speculanten, die in deze richting werkzaam zijn geweest. In den aanvang van de berichtsperiode was in dezen toestand nog niet veel verandering gekomen. In het verder verloop echter verkreeg de effectenmarkt een veel beter aanzien; in de eerste plaats, doordat van de zijde der steun-verleenende banken vertrouwenwekkende mededeelingen werden gelanceerd, in de tweede plaats, doordat bleek, dat de geruchten omtrent moeilijkheden bij andere groote industriële groepen niet gefundeerd waren en ten slotte in aansluiting aan groote orders, door de spoorwegen verstrekt. De aandacht is op deze wijze eenigszins van de oorzaak der lusteloze houding afgeleid, zoodat dekkingsaankopen geëpaard zijn gegaan met bona fide orders, waardoor tegen het slot der berichtsweek verbeteringen van 3 à 4 pCt. voor de hoofdsorten, in vergelijking met de vorige periode, geconstateerd konden worden.

Te Londen is de markt ook iets vaster geworden, met name voor de beleggingsafdeeling. De onmiddellijke aanleiding hiertoe is de goudzending ad. £ 1.000.000 uit ons land naar de Bank of England geweest, temeer, omdat bij geruchte vernomen werd, dat binnenkort ook een goudzending van Zuid-Afrika tegemoet kon worden gezien. Overigens is de verbetering in de desbetreffende afdeeling niet zeer omvangrijk geweest, in verband met het feit, dat nog vele ongeclassificeerde fondsen boven de markt zweven, terwijl tegelijkertijd reeds nieuwe emissies — o.a. £ 5.000.000 hypothecaire obligaties der Dunlop Comp. — werden aangekondigd. Overigens heeft ook de onbevredigende loop van zaken in China eenigen, hoewel geen grooten, invloed uitgeoefend. Van de aandelenmarkten hebben rubberfondsen een lichte reactie te aanschouwen gegeven, doordat voor het eerst sinds weken de rubbervoorraad te Londen een lichte toeneming te aanschouwen had gegeven. Voor het overige bestond op de aandelenmarkten slechts matige belangstelling.

Te Parijs is de fondsenmarkt geheel beheerscht geworden door de daling in den koers van het inheemsche betaalmiddel. De langzame gang van zaken, welke ten aanzien van het sluitend maken van de begroting voor 1925 valt op te merken, heeft in binnen- en buitenland geen prettigen indruk gemaakt. Vooral heeft het de aandacht getrokken, dat de minister van financiën heeft toegestemd in het opnemen, in de begroting, van de inkomsten over het loopende jaar uit het plan-Dawes. Men vreest, dat zij hierdoor de links staande partijen teveel tegemoet is gekomen, hoewel van regeeringszijde als verklaring is gegeven de onmogelijkheid, om nieuwe belastingen zoo spoedig in te voeren, dat gedurende dit jaar nog eenige aannemelijke baten hieruit verkregen zouden kunnen worden. De daling van den franc heeft het gewone gevolg gehad: reactie van Fransche obligaties, koersverbetering van Fransche, doch meer nog van buitenlandsche aandelen.

Te New York heeft de invloed van den zomertijd zich vrij sterk doen gelden. De omzetten zijn geringer geworden en de koersfluctuaties hebben geenerlei aandacht getrokken. De geldmarkt is ruim gebleven. Van de industriële centra zijn bevredigende berichten binnengekomen, hoewel de staalmarkt nog eenige teekenen van lusteloosheid heeft aangetoond.

Ten onzent is de fondsenmarkt over het algemeen vrij onbelangrijk gebleven. Dit geldt ook voor de beleggingsafdeeling. Variaties van beteekenis zijn hier niet voorgekomen, hoewel de vraag naar prima beleggingsfondsen nog steeds groot is gebleven. Voor een goed deel kan deze vraag echter worden bevredigd door de nieuwe emissies, welke worden aangeboden. De Chineesche woelingen hebben geen invloed meer op de betrokken afdeeling uitgeoefend. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 104⁵/₈, 104¹³/₁₆, 104⁷/₈; 4¹/₂ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 97¹/₂, 97¹/₁₀; 7 pCt. Ned. Indië: 92, 102⁹/₁₆, 102¹³/₁₆; 4¹/₂ pCt. Portugal Tabak: 58¹/₂, 60; 5 pCt. Brazilië 1903 £ 100: 74¹⁵/₁₆, 75¹/₂; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 99¹⁵/₁₆, 99¹³/₁₆.

Van de aandelenmarkten waren de meeste min of meer gedrukt. *Rubberaandelen* hebben een groot deel van hun levendigheid moeten inboeten, waarmede een lichte inzin-

king van het koerspeil gepaard is gegaan. Niettemin is het aanbod uitermate beperkt gebleven; eerder is de vraag wat afgenomen. De verschillende berichten omtrent synthetische rubber hebben geenerlei invloed uitgeoefend, omdat gedurende den oorlog ook reeds bij herhaling sprake is geweest van een dergelijk procédé, dat per saldo een weinig ernstige concurrent voor de plantagerubber is gebleken. Amsterdam Rubber Cultuur Mij.: 225, 225⁷/₈, 227¹/₂; Indische Rubber Comp.: 268¹/₂, 267, 270; Hessa Rubber: 274¹/₈, 278¹/₂, 281³/₄; Java Caoutchouc Cy.: 131, 132¹/₂, 135¹/₂; Ned. Ind. Rubber en Koffie: 232, 234, 233³/₄; Lampong Sumatra Rubber Mij.: 191, 192¹/₂, 195; Oost Java Rubber: 249, 255, 260; Wai Sumatra Rubber Mij.: 177, 182³/₄, 184¹/₄.

De *tabakmarkt* is eveneens stil geweest; op een enkele uitzondering na viel ook hier een lichte achteruitgang van het koerspeil op te merken. Nog steeds zijn er geen berichten, welke een stimulerende uitwerking op deze afdeeling ter beurze hebben kunnen uitoefenen. Arendsburg: 411¹/₂, 407, 410¹/₄, 409; Besoeki Tabak Mij.: 280, 283, 286; Deli Batavia: 327¹/₂, 334, 340; Deli Mij.: 392, 394¹/₄, 391, 394; Senembah Mij.: 402¹/₂, 400³/₄, 404³/₈.

Levendiger is de *suikermarkt* geweest. Er bestond hier echter een zekere tegenstelling tusschen aandelen Handelsvereniging „Amsterdam” en de overige aandelen. Laatstgenoemde waren over het algemeen min of meer gedrukt, onder den invloed van de zwakke houding voor Cuba-suiker te New York. Daarentegen hebben aandelen H.V.A. een nieuwe rijzing van beteekenis kunnen behalen, vooral toen tegen het slot der berichtsperiode het jaarverslag over 1924 werd gepubliceerd. Het gevolg was een hernieuwde kooplust, waarbij slechts sporadisch realisaties, winstnemeningen, e.d. opgemerkt konden worden. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 170, 172, 154 (ex div.); Handels Verg. Amsterdam: 551, 557¹/₄, 566³/₄; Java Cultuur Mij.: 316³/₄, 315, 310¹/₂; Ned. Ind. Suiker Unie: 210¹/₂, 208, 205; Pradjedan Tangerang: 335 (ex div.); Tjepper: 598, 598; Watoetoelis Poppoh: 615, 610, 606; Poerworedjo: 128¹/₂, 127¹/₂, 128¹/₂.

De *petroleumafdeeling* was zeer kalm. De richting voor aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij is grootendeels door het buitenland aangegeven. Zoo was de markt van Parijs op sommige dagen koopster van het aandeel, zonder dat dit nochtans den koers ten onzent sterk heeft kunnen steunen. Consols waren verlaten en zonder ingrijpende variaties. Dordtsche Petroleum Ind. Mij.: 368¹/₄, 370, 364¹/₄; Gecconsolideerde Holl. Petroleum Cy.: 146¹/₂, 145¹/₄, 146¹/₂; Koninklijke Petroleum Mij.: 392¹/₄, 393¹/₂, 389¹/₂.

De *scheepvaartafdeeling* is ongeanimeerd geweest. De berichten van de vrachtenmarkt hebben alle melding gemaakt van te lage tarieven; de indexcijfers, welke „The Economist” regelmatig publiceert omtrent de vrachtprijzen in de wilde vaart, hebben over de maand Mei opnieuw een daling van beteekenis aangetoond. Bovendien heeft het bericht, dat de Java China Japan Lijn over 1924 geen dividend zal uitkeeren, een teleurstellende uitwerking gehad. Ter beurze had men de verwachting gekoesterd, dat althans een geringe uitkeering zou kunnen plaatsvinden. Niet alleen de desbetreffende aandelen, doch de geheele scheepvaartmarkt was dientengevolge lusteloos gestemd, waarbij het aanbod de vraag op sommige dagen sterk heeft overheerscht. Holland Amerika Lijn: 66, 65, 64; Java China Japan Lijn: 102, 100, 99¹/₂; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 62¹/₄, 61, 60; Mij. Zeevaart: 75¹/₄, 75, 74¹/₄; Ned. Scheepvaart Unie: 145, 143¹/₄, 142; Stoomv. Mij. Nederland: 151¹/₂, 149³/₄, 149¹/₂.

De afdeeling voor *binnenlandsche industriële aandelen* is veel rustiger geworden, ook voor aandelen in kunstzijde-ondernemingen. Dat desniettemin de belangstelling voor dezen tak van nijverheid nog steeds groot blijft, bewijst de aankondiging van de uitgifte van aandelen in de Internationale Viscose Compagnie, welke maatschappij sterk is gelieerd met de Hollandsche Kunstzijde Industrie te Breda. Aandelen Philips Gloeilampenfabrieken hebben een deel van het te voren behaalde koersavance prijs moeten geven. Alleen aandelen Jurgens bleken opnieuw sterk gevraagd, waardoor de koers niet onbelangrijk kon monteeren. Centrale Suiker Mij.: 116⁷/₈, 116¹/₂, 116¹/₄; Constructie Werkplaats Du Croo & Brauns: 17, 16¹/₄, 16; Feyenoord: 131, 132¹/₂, 135; Hollandsche Kunstzijde Industrie: 176⁷/₈, 175, 178¹/₄; Holl. Mij. t/h. maken van Werk. in Gew. Beton: 155¹/₂, 152, 159; Jurgens: 102, 107¹/₂, 106¹/₂; Maekubee: 135¹/₄, 138, 139¹/₂; Philips Gloeilampenfabr.: 444¹/₂, 436¹/₄, 438; A'damsche Droogdok Mij.: 159³/₄, 161¹/₂, 161¹/₄.

Op de *mijnafdeeling* hebben aandelen Redjang Lebong en Algemeene Exploratie Maatschappij de aandacht getrokken door een, vaste houding. Voor eerstgenoemde hebben

de vooruitzichten van het negende niveau de aanleiding tot de koersstijging gevormd; voor aandelen Algemeene Exploratie Mij. waren het de uitlatingen in het jaarverslag van de Koninklijke Petroleum Maatschappij. Algemeene Exploratie Mij.: 89, 91, 92; Billiton Mij. 1ste Rubriek: 497, 499; Ned. Surinaamsche Goud Mij.: 25 $\frac{3}{4}$, 31, 29 $\frac{3}{4}$; Redjang Lebonng: 278, 285 $\frac{1}{2}$, 289; Singkep Tin Mij.: 201, 202 $\frac{1}{2}$, 196.

De markt voor *bankaandeelen* was kalm, doch vast. Aandeelen Hollandsche Bank voor Zuid-Amerika konden, na een aanvankelijke daling, lichtelijk herstellen op de aankondiging van de mutatie in de directie dezer instelling. Amsterdamsche Bank: 146, 145 $\frac{3}{4}$, 145; Incasso Bank: 109 $\frac{1}{2}$, 109 $\frac{3}{4}$; Koloniale Bank: 173 (ex div.), 173 $\frac{13}{16}$, 174 $\frac{1}{2}$; Ned. Ind. Hand. Bank: 149 $\frac{1}{4}$, 150, 151 $\frac{1}{4}$; Ned. Handel Mij.: 126 $\frac{3}{8}$, 127 $\frac{3}{16}$, 127 $\frac{3}{8}$; R'damsche Bankvereeniging: 80, 79 $\frac{1}{2}$; Twentsche Bank: 128.

De afdeling voor *Amerikaansche fondsen* heeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen gegeven. Meereendeels was de handel hier kalm en de koersen hebben nauwkeurig de aanwijzingen van New York gevolgd. American Smelting & Ref. Cy.: 100 $\frac{1}{4}$, 103 $\frac{1}{2}$; Anaconda Copper: 78, 79 $\frac{7}{16}$, 79 $\frac{3}{4}$; Studebaker: 1115, 1136, 1150; United States Steel: 117 $\frac{3}{8}$, 117 $\frac{1}{4}$; Atchison Topeca: 118 $\frac{7}{8}$, 117 $\frac{7}{8}$; Union Pacific Ry.: 140, 140 $\frac{3}{8}$; Wabash Rv.: 26 $\frac{11}{16}$, 28 $\frac{7}{16}$, 28 $\frac{9}{32}$.

De *geldmarkt* was ruim, doch toonde tegen het slot der berichtsweek een lichte neiging tot verstroefing, hoewel ook toen slechts een notering van 2 $\frac{1}{2}$ pCt. voor prolongatie werd bereikt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

23 Juni 1925.

De flauwe stemming aan de graanmarkten van Noord-Amerika, die reeds in de vorige week heerschte, heeft deze week aanvankelijk nog tot verdere prijsdaling geleid. De lage officieele Washingtonse ramingen van de opbrengst van tarwe en rogge der Vereenigde Staten, die in de vorige week waren gepubliceerd, hadden haar invloed op de markt geheel verloren en blijkbaar maakten de goede oogstvooruitzichten in Canada en Europa alsmede de geringe Europeesche vraag naar broodgraan een veel groteren indruk. Vooral ook de berichten over de waarschijnlijkheid van flinken graanuitvoer uit Rusland in het komende seizoen zal in Amerika tot de flauwe stemming hebben bijgedragen. In Rusland wordt dank zij den onlangs juist op tijd gevallen overvloedigen regen de geheele oogst der verschillende graansoorten geraamd op 55 miljoen ton tegen 41 miljoen in 1924 en 45 miljoen in 1923. Voor uitvoer zou in het nieuwe oogstjaar 4 à 5 miljoen ton beschikbaar zijn. De zeer goede vooruitzichten voor den nieuwen oogst, vooral in de Westelijke en Noord-Westelijke landen van Europa beperkt daar de vraag naar buitenlandsch broodgraan en vooral in Duitschland is eenigen tijd zeer weinig gekocht. Voor Frankrijk kwam daarbij nog de dalende wisselkoers en Italië had nog steeds overvloed van tarwe uit zijn te groote inkoop van eenigen tijd geleden. Buiten de laatstgenoemde twee landen is in den loop dezer week de vraag voor tarwe in Europa geleidelijk verbeterd, aangetrokken door de lagere prijzen, ook in Duitschland. Wel werd ook nu slechts gekocht ter dekking der onmiddellijke behoefte, doch na de periode van geringe inkoop van daarvoor toch blijkbaar meer noodig dan te voren. Op enkele dagen vooral na een krachtig herstel der Noord-Amerikaansche markten op 17 Juni werden in Engeland zelfs weder vrij groote zaken gedaan. De druk, die uitgegaan was van aankomende ladingen Australische tarwe heeft zich dan ook slechts kort doen gelden. Niet slechts Engeland, doch ook het vasteland heeft heel wat Australische tarwe tot de gedaalde prijzen opgenomen. Het Noord-Amerikaansche prijs herstel van 17 Juni heeft zich goed kunnen handhaven, doch in Argentinië bleef de markt flauw en op de zeer sterke prijsdaling van de vorige week is daar geen blijvende verbetering van eenige betekenis gevolgd. Wel waren op 17 Juni de termijnmarkten te Rosario in Buenos Aires vaster, doch reeds den volgenden dag ging de prijsverhoging weder verloren. Er werd dan ook in de Argentijnsche havens veel tarwe aangevoerd en ofschoon de verschepingen veel grooter waren dan in de vorige week namen de voorraden in de havens nog aanzienlijk toe. De markt sloot op 22 Juni te Buenos Aires 15 à 20 en te Rosario 25 à 35 centavos per 100 KG. lager dan een week tevoren, terwijl de prijzen in de voorafgaande week 135 à 150 centavos gevallen waren. Tarwe staat dus nu in Argentinië ongeveer 12 pCt. lager dan in het begin der maand. In Noord-Amerika is eerst de laatste dagen

de tarwemarkt weder wat minder vast geweest, doch ook op 22 Juni sloot de markt te Chicago nog 4 à 5 en te Winnipeg voor Juli 2 en voor October bijna 5 dollarcent per 60 lbs. hooger dan op het laagste punt dezer week, dat op 16 Juni was bereikt. Op dien dag had te Chicago voor tarwe een daling plaats gevonden van ongeveer 3 $\frac{1}{2}$, te Winnipeg van 4 $\frac{1}{4}$ (Juli) en 1 $\frac{7}{8}$ (October)cent. Behalve in den visielenden omvang van de vraag der invoerlanden en in de Europeesche oogstvooruitzichten vinden deze fluctuaties van de Noord-Amerikaansche markten vooral haar oorzaak in de berichten omtrent de oogsten in de Vereenigde Staten en Canada. Het oogsten der wintertarwe is in de Vereenigde Staten in vollen gang en breidt zich geleidelijk noordelijker uit. Daarbij schijnt te blijken, dat de in de eerste tien dagen van Juni gevallen regen te laat is gekomen om nog veel invloed ten goede uit te oefenen en het heet, dat nauwelijks gerekend kan worden op een grootere opbrengst dan de 407 miljoen bushels, waarop zij op 1 Juni officieel is geraamd (in 1924 zijn 519 miljoen bushels geoogst). Daartegenover staat echter, dat de zomertarwe der Vereenigde Staten er goed voor staat en de laatste particuliere ramingen zijn aanzienlijk hooger dan in het begin der maand. Van groote betekenis is bovendien de uitstekende ontwikkeling van den Canadeeschen tarweoogst. Officieel wordt de opbrengst geschat op 340 à 350 miljoen bushels (opbrengst in 1924 262 miljoen), doch ook aanmerkelijk hogere particuliere ramingen werden gepubliceerd, waardoor de flauwe markten van het begin der week te Chicago en Winnipeg goeddeels veroorzaakt werden. Uit Argentinië komen over de nieuwe tarwe eveneens gunstige berichten. Reeds hebben wij de goede Europeesche oogstvooruitzichten vermeld. Een uitzondering schijnt Hongarije te vormen, waar ernstig over droogte wordt geklaagd, terwijl ook in een groot gedeelte van Zuid-Slavië slechts een middelmatige opbrengst wordt verwacht. In de meeste andere Europeesche landen rekent men echter op een veel grooteren oogst dan in 1924 en gedeeltelijk zelfs op een grootere opbrengst van broodgraan dan het gemiddelde der laatste 5 jaren.

In het begin der week was in Noord-Amerika ook rogge zeer flauw en evenals voor tarwe bracht dat aan de Europeesche markt een sterke prijsdaling te weeg, waarbij de prijs zich voortdurend beneden de Amerikaansche pariteit bleef bewegen. De aanvoeren overtroffen namelijk steeds de behoefte en ook bij het prijs herstel, dat op 17 Juni te Chicago intrad, bleef die wanverhouding bestaan, ofschoon deze week slechts zeer weinig rogge (21.000 quarters) uit Noord-Amerika werd afgeladen. Later was ook voor rogge de stemming te Chicago minder vast, doch het slot op 22 Juni was toch tegenover den 15den voor Juli onveranderd en voor September 1 $\frac{1}{2}$ dollarcent per 56 lbs. hooger, zoodat de prijsverlaging van 3 cent van den 17den weder was ingehaald. Allerminst was dat echter het geval met den val van den 15den, toen rogge te Chicago niet minder dan 8 $\frac{1}{4}$ (Juli) en 5 $\frac{7}{8}$ (September) cent in prijs was gedaald. De week sluit ook in Europa voor rogge weinig vast en beneden de Amerikaansche prijzen. De vooruitzichten voor de roggemarkt schijnen echter te verbeteren wegens uitbreiding der vraag in Duitschland en reeds heeft een zeer aanzienlijke prijsverbetering plaats gevonden voor spoedige rogge te Hamburg, waar de laatste dagen door Polen en de Baltische randstaten groote inkoop zijn gedaan. De druk, die daar onlangs nog uitging van de naar die haven onderweg zijnde rogge, is geheel verdwenen en in plaats daarvan is een schaarschte aan spoedige rogge ontstaan, die daarvoor den prijs sterk heeft doen stijgen boven den voor Juni aflading geldenden en boven den roggeprijs in naburige havens. Te Rotterdam valt daarvan echter de invloed nog nauwelijks te bespeuren. Wel werd hier wat meer rogge naar den Rijn verkocht, doch nieuwe zaken van Amerika had dat nog niet ten gevolge. Nu echter de Amerikaansche roggerverschepingen zoo sterk zijn afgenomen zullen de inkoop wel spoedig worden hervat.

Maïs is bijna de geheele week flauw geweest en vooral voor spoedige posities was dat in hooge mate het geval. Het nivelleerings-proces der prijzen voor spoedige en latere maïs heeft zich in snel tempo voortgezet en zoo werd bijvoorbeeld Platamaïs in een boot, die in het laatst der week te Rotterdam arriveerde, op 19 Juni f 30 per 2000 KG. lager verhandeld dan op den 15den, terwijl voor ladende Platamaïs de verlaging niet dien omvang bereikte en zij voor zomeraflading slechts enkele guldens bedroeg. De oorzaak hiervan ligt in groote verschepingen van Argentinië, waar zij deze week eindelijk de hoeveelheid van het vorige jaar nabijkwamen, en van den Donau alsook in overvloedige aanvoeren en geringe vraag in Engeland wegens het mooie zomerweder en eveneens beperkten kooplust in verschil-

Noteringen.							Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.			
Data	Chicago			Buenos Aires			Soorten	22 Juni 1925	15 Juni 1925	23 Juni 1924
	Tarwe Juli	Maïs Juli	Haver Juli	Tarwe Juni	Maïs Juni	Lijnzaad Juni				
20 Juni '25	155 1/4	108 1/2	49 1/8	13,65	8,80	20,90	Tarwe*	16,75	16,75	13,50
13 „ '25	159 1/8	114	52 1/8	14,40	9,10	21,35	Rogge (No. 2 Western) ..	12,50	12,75	9,80
20 Juni '24	114 1/8	86 3/4	47 1/8	12,95 1)	8,— 1)	21,20 1)	Maïs (La Plata)	222,—	254,—	175,—
20 Juni '23	104	82 3/8	40	11,50 1)	8,45 1)	21,70 1)	Gerst (48 lb. malting) ...	245,—	248,—	202,—
20 Juni '22	112 1/8	62 1/4	35	12,25 2)	7,75 2)	20,25 2)	Haver (38 lb. white clipp.)	12,30 4)	12,40 4)	9,85 4)
20 Juli '14	82	56 1/8	36 1/4	9,40	5,38	13,70	Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad)	13,50	13,60	12,10
							Lijnzaad (La Plata)	455,—	466,—	400,—

1) per Juli, 2) per Augustus.

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.

*No. 2 Hard/Red Winter Wheat. 4) Canada No. 3.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	14/20 Juni 1925	Sedert 1 Jan. 1925	Overeenk. tijdvak 1924	14/20 Juni 1925	Sedert 1 Jan. 1925	Overeenk. tijdvak 1924	1925	1924
Tarwe	24.132	500.895	463.864	—	9.498	14.427	510.393	478.291
Rogge	12.620	105.380	222.322	—	—	3.775	105.380	226.097
Boekweit	225	14.950	11.866	—	—	528	14.950	12.394
Maïs	18.571	308.974	331.817	1.326	38.570	51.997	347.544	383.814
Gerst	2.119	74.984	153.184	489	3.647	27.072	78.631	180.256
Haver	13.176	94.038	96.236	—	150	305	94.188	96.541
Lijnzaad	3.263	84.195	124.616	—	19.740	42.695	103.935	167.311
Lijnkoek	1.390	102.672	98.879	—	—	700	102.672	99.579
Tarwemeel	695	43.795	121.772	103	8.150	11.847	51.945	133.619
Andere meelsoorten	—	3.187	3.568	—	—	—	3.187	3.568

lende vastelandsche invoerlanden. Verscheper van Roemeensche en Zuid-Slavische maïs hebben aanvankelijk nog getracht zich tegen de prijsverlaging te verzetten, doch zagen zich ten slotte eveneens gedwongen voor hun stoomende en ladende partijen met sterk gedaalde prijzen genoegen te nemen, vooral toen bleek, hoeveel maïs deze week van den Donau naar West-Europa was verladen. Nog steeds wordt gemeld, dat de maïsverscheperingen van den Donau spoedig sterk zullen verminderen, doch voorloopig ziet het daarnaar nog niet uit en de nieuwe Roemeensche maïs staat goed. Hoe overvloedig vooral de Rotterdamse markt nu plotseling van maïs is voorzien, blijkt uit de omstandigheid, dat een lading Donaumaïs, die hier overkocht was aangekomen, slechts gedeeltelijk en dan nog tot dagelijks lageren prijs kon worden verkocht en het restant ten slotte naar Hamburg werd doorgezonden, waar een iets betere prijs te maken schijnt te zijn. Vast is ook daar echter maïs allerminst. Op 22 Juni nam echter in Nederland tot de lagere prijzen de belangstelling toe. In onlangs uit Argentinië vertrokken partijen werden flinke inkoop gedaan en ook stoomende en ladende Donaasoorten vonden gemakkelijker plaatsing. Ook werd Zuid-Afrikaansche maïs op zomeraflading gretig gekocht, nadat daarvoor in den loop der week de prijzen eenigszins waren gedaald. Iets sterker was de prijsverlaging voor Platamaïs op zomeraflading, ofschoon de Argentijnsche termijnmarkten na den val van de vorige week weinig fluctuaties vertoonden. Zelfs kwamen enkele vaste dagen voor, die hun afspiegeling vonden aan de maïsmarkt in Engeland, doch op het vasteland minder indruk maakten. Op 22 Juni sloten de Argentijnsche termijnmarkten voor maïs op vrijwel hetzelfde niveau als den 15den. Slechts was de Juni-termijn te Rosario 15 centavos per 100 KG. lager. In Noord-Amerika is de maïsprijs ten slotte flink gedaald. In het begin der week kwamen nog enkele vaste dagen voor, doch het weder was door regenval gunstig voor den nieuwen oogst en de laatste dagen was maïs te Chicago flauw met sterke prijsverlaging. In Zuid-Afrikaansche maïs werden deze week in Engeland weinig zaken gedaan en de grootste omzet werd daarin bereikt in Nederland.

Gerst was in Amerika overwegend vast met geleidelijk hogere prijzen. De invoerlanden kochten echter weinig en hadden nog steeds enige moeite met het verwerken hunner vroegere inkoop. Eerst de allerlaatste dagen kwam daarin verbetering, doch nieuwe zaken naar het vasteland kwamen nog niet weder tot stand, terwijl ook Engeland weinig gerst kocht. Uit Noord-Afrika wordt nieuwe gerst nog steeds niet sterk aangeboden. Het heet nu, dat niet slechts in Marokko, doch ook in Tunis de opbrengst niet meevalt en dus slechts Algiers een flinken gerstooft heeft. Roemenië is tot dalenden prijs met nieuwe gerst op Juli/Augustus aflading aan de markt, doch ontmoet daarvoor tot nog toe weinig belangstelling.

Voor haver blijft de vraag goed in Duitsland en Nederland, doch de groote Amerikaanse verscheperingen

der laatste weken hebben het tempo der nieuwe inkoop doen afnemen. Haver was op enkele dagen dezer week in Amerika flauw, doch later trad eenig herstel in, zoodat nu aanzienlijk hogere prijzen worden gevraagd dan in het begin der week door Amerikaanse verscheperen zijn geaccepteerd. De verscheperingen waren deze week veel kleiner dan den laatsten tijd het geval is geweest. In Engeland werden in haver deze week weinig zaken gedaan.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren de afgelopen week over het algemeen prijshoudend gestemd. De in Europa sporadisch gevallen regens waren niet voldoende om eene flauwe stemming teweeg te brengen.

De noteringen te New York waren deze week aan slechts geringe fluctuaties onderhevig, hetgeen uit de volgende cijfers blijkt:

	Sp. C.	Juli	Sept.	Dec.	Jan.
Slot voorafgaande week	4.40	2.67	2.81	2.88	2.87
Opening verslagweek	4.40	2.70	2.85	2.93	2.93
Slot verslagweek	4.43	2.68	2.82	2.90	2.91

De ontvangsten in de Atl. havens der V. S. bedroegen 83.000 tons, de versmeltingen 71.000 tons en de voorraden 241.000 tons.

Prompte Cubasuiker werd verhandeld tot prijzen van 2,66 d.c. oplopend tot 2,69 d.c. c. & f. New York, terwijl de notering c.i.f. Europa voor deze positie sh. 12/9³/₄ was en voor Juni/Juli verschepering sh. 13/-.

De Cuba-statistiek is als volgt:

	1925		1924		1923	
	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten 13 Juni '25 ..	84.953	33.729	30.894			
Tot. sedert 1 Dec. '24-13 Juni '25	4.056.115	3.239.999	3.120.699			
Aantal werkende fabrieken	24	10	9			
Weekexport 13 Juni 1925	130.359	47.447	66.129			
Totaal exp. 1 Jan.-13 Juni '25	2.846.627	2.353.941	2.495.602			
Totale voorraad op 13 Juni '25 ..	1.209.488	886.008	625.997			

In Engeland werd de Board of Trade-statistiek over Mei gepubliceerd met de volgende cijfers:

	Mei		Januari/Mei	
	1925	1924	1925	1924
Import Riet	133.757	116.646	580.288	618.169
„ Geraffineerd ..	50.488	95.119	276.462	258.232
Totaal	184.245	206.765	856.750	876.001
Voorraad in Entrepot ..	285.800	330.900	—	—
„ in Raffinaderij ..	36.250	52.050	—	—
Opbrengst ..	86.589	110.710	327.140	384.796
Tot. binnenl. verbruik ..	160.073	205.856	651.477	620.806
Totale uitvoer	9.273	5.974	25.811	28.966
Voorr. op 30 April ...	1925 { 303.150	1924 { 402.950 tons		
„ „ 31 Mei ...	322.050	382.950		

Het groote consumptiecijfer van verleden jaar werd veroorzaakt door de belangrijke ontrekkingen uit entrepot,

welke volgden op de bekendmaking van het Budget. De consumptie der maand Mei van dit jaar mag zeer bevredigend worden genoemd.

De Zichtbare Voorraden zijn volgens C. Czarnikow:

	1925	1924	1923
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 Mei '25	487.000	642.000	723.000
Tsjechoslowakije 1 Mei '25 ..	407.000	268.000	200.000
Frankrijk 1 Mei '25	292.000	110.000	114.000
Nederland 1 Mei '25	109.000	92.000	126.000
België 1 Apr. '25	166.000	62.000	59.000
Engeland 1 Juni '25	328.000	396.000	352.000
Europa...	1.789.000	1.570.000	1.574.000
V.S. Atlant.havens 17 Juni '25	241.000	248.000	181.000
Cuba alle havens 13 Juni '25..	1.209.000	886.000	626.000
Totaal ..	3.239.000	2.704.000	2.381.000

Op Java was de markt prijshoudend. De waarde voor Superieur uit den binnenkomenden oogst was f 10½, waar-toe enkele afdoeningen plaats vonden, ontstond wat aanbod, verhandeld werd van f 8½ tot f 9.

Hier te lande verkeerde de markt aanvankelijk in prijshoudende stemming. Toen echter uit sommige plaatsen eenige regenval gerapporteerd werd, ontstond wat aanbod, hetwelk echter geen koopers vond. De markt sloot kalm met verkoopten van Augustus/December tot f 19½ en koopers tot f ¼ lager.

De omzet bedroeg deze week ongeveer 3200 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 17 Juni 1925.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn den laatsten tijd zeer onregelmatig geweest. Verleden Maandag was er een stijging van meer dan 50 punten in New York futures en 34 tot 40 punten in Liverpool ten gevolge van ongunstige weerberichten. Gisteren was de markt iets vaster. Er wordt geregeld verkocht en het totaal voor Lancashire bedroeg verleden week 50.000 balen. Egyptische soorten zijn vaster, doch verkoopen zijn slechts gering.

De markt voor Amerikaansche garens toont geen verbetering. Spinners van grove nummers rapporteerden weinig vraag, hoewel enkelen meer verkocht schijnen te hebben. Dit is echter lang niet algemeen en de omzet van medio nummers, zoowel mule als ringtwist en ook inslag-garens, is slechts gering. Het schijnt wel, alsof de geheele productie niet meer geconsumeerd kan worden en wat den korteren werktijd betreft doet ieder zooals hemzelf goeddunkt, hetgeen ook de positie der markt niet verbetert. In getwijnde garens gaat niet veel om, terwijl ook spinners van Egyptische garens weinig verbetering van den omzet rapporteerden. Verkoopen van cops beperken zich slechts tot kleine hoeveelheden, hoewel de vastere katoenmarkt wel eenige verbetering heeft gebracht. Voor India gaat wat om in bundelgarens in de nummers 50er tot 100er, alsook in getwijnde garens voor het Continent. De Board of Trade geeft een totaal export van katoenen garens gedurende de maand Mei van 17.203.000 lbs. tegen 18.029.100 voor Mei 1924 en 12.574.500 voor 1923. Duitschland toont een vermindering van 2½ miljoen pond, terwijl Holland bijna 1¼ miljoen pond meer heeft afgenomen. Het totaal voor Zwitserland is ongeveer gelijk aan verleden jaar. Het valt op, dat verschillende andere kleinere Europeesche markten gedurende de afgelopen maand minder dan gewoonlijk hebben afgenomen.

Doekprijzen blijven zeer vast; de vastheid der markt ondanks de sleepende vraag is zelfs merkwaardig. De groote Oostersche markten geven nog weinig voldoening en de politieke berichten van China luiden nog verre van gunstig, hoewel de berichten van vandaag iets beter zijn. Voor India gaat alleen iets om in diverse lichtere goederen, hoewel deze markt wel iets meer belangstelling toont dan den laatsten tijd het geval geweest is. De beste markten zijn nog West-Afrika, Zuid-Amerika, de Levant en de Straits, doch hoewel er meer vraag is en de belangstelling grooter begint te worden, is de handel nog van een zeer gemengd karakter en zijn koopers nog zoo voorzichtig, dat van een op den voorgrond treden van een bepaalde style of district in Lancashire nog geen sprake is. Doekprijzen blijven echter vast en de markt toont meer neiging tot stijging dan tot flauwere prijzen.

10 Juni 17 Juni Oost. koersen. 9 Juni 16 Juni

Liverpoolnoteeringen.	T.T. op Br. Indië	1/6	1/6 3/4
F.G.F. Sakellaridis	31,70	32,—	T.T. op Hongkong 2/3 1/4
G.F. No. 1 Oomra	9,25	9,65	T.T. op Shanghai 3/1
			3/1 1/4

Noteering voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands.)

	19 Juni 1925	12 Juni 1925	5 Juni 1925	18 Juni 1924	18 Juni 1923
New York voor Middling ...	24,15 c	23,65 c	24,70 c	29,90 c	28,— c
New Orleans voor Middling	23,80 c	24,05 c	24,85 c	29,55 c	28,25 c
Liverpool voor Middling ...	13,62 d	13,36 d	— d	17,43 d*	16,66d*

*) Voor fully middling ouden Standaard.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '24 tot 12 Juni '25	Overeenkomstige periode	
		1923-'24	1922-'23
Ontvangsten Gulf-Havens.	9312	6681	5675
" Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië			
" " 't Vasteland etc.	4388	3249	2646
" " Japan	887	579	623

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	12 Juni '25	Overeenkomstig tjdsttp	
		1924	1923
Amerik. havens	420	328	352
Binnenland	281	302	385
New York	135	61	90
New Orleans	93	105	86
Liverpool	527	233	227.78

KOFFIE.

Ook de afgelopen week bleef het artikel voor heftige prijsbewegingen gespaard. In den aanvang brokkelden op termijn de prijzen iets af, doch daarna herstelden zij zich weder gedeeltelijk, zoodat de noteeringen aan de termijnmarkt bij het opmaken van dit bericht tenslotte slechts eene fractie lager stonden dan acht dagen te voren. Het was ook nu weder in de eerste plaats de houding van Brazilië, die aanleiding gaf tot de bewegingen, welke de prijzen aan de verschillende termijnmarkten ondergingen. Over het algemeen genomen kan worden gezegd, dat de stemming in Brazilië vast is. Alleen de Rio-prijzen schommelden nog tamelijk hevig, doch die van Santos ondergingen slechts zeer weinig verandering. Ook de Braziliaansche wisselkoers op Londen bleef vast en staat thans op 537/84 tegen 51/84 ruim vijf weken geleden. Tot de houding van Brazilië heeft ongetwijfeld bijgedragen het feit, dat de afzet vandaar naar Amerika, en, hoewel in mindere mate, ook naar Europa, in de laatste weken zooveel grooter is geweest, dan sedert geruimen tijd het geval was. Naar Amerika bedroeg de uitvoer van Santos in de laatste vier weken 601.000 balen, dat is dooreen 150.000 balen per week, terwijl in de voorafgaande vier weken dooreen slechts 36.000 balen per week daarheen werden uitgevoerd. En naar Europa werden in de laatste vier weken 376.000 balen van Santos uitgevoerd, dat is dooreen 94.000 balen per week tegen dooreen 52.000 balen in elk der voorafgaande vier weken.

De prijzen der kost- en vrachtaanbiedingen uit Brazilië zijn op het oogenblik van goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping, ongeveer 106/- à 108/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 109/- à 111/-, terwijl zij van Rio type New York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 95/6 en voor latere verscheping 85/6 à 95/-, naar gelang van den verschepingstermijn.

De prijzen van Robusta op aflading uit Indië komen thans ongeveer uit op:

Palembang Robusta, telquel, Juli verscheping 48¼ ct.

September " 47¼ "

alles cif, uitgeleverd gewicht, netto contant. Van Mandheling Robusta waren in de laatste dagen geen offerten.

In loco ging het een en ander om tot onveranderde prijzen. De officieele noteeringen alhier bleven 70 ct. voor Superior Santos en 62 ct. voor Robusta.

De noteeringen aan de termijnmarkt waren aan de ochtend-call te:

Rotterdam (Santos-contract) basis Good				Amsterd. (Gemengd contract) basis Santos Good				
	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
23 Juni	49 1/4	45 1/4	43 1/4	42 1/4	46 5/8	43 1/8	41	40
16 "	49 3/8	46 1/8	44 1/8	43 7/8	47 1/8	44 3/8	42 1/8	41 1/8
9 "	50 1/8	47 1/8	46	44 1/8	47 3/8	44 1/8	43 1/4	42 3/8
2 "	48	45 1/4	44 1/4	43 3/8	45 1/4	44	43	41 5/8

De slotnoteeringen te New York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
22 Juni	\$ 16,43	\$ 15,05	\$ 14,10	\$ 13,55
15 "	" 16,74	" 15,45	" 14,45	" 13,80
8 "	" 16,80	" 15,62	" 14,60	" 14,—
1 "	" 16,13	" 15,14	" 14,50	" —

Rotterdam, 23 Juni 1925.

(Mededeeling van de Vereniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 7 ¹⁾	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 4 ¹⁾	
22 Juni 1925	98.000	37.800	1.672.000	37.000	537/64
15 " 1925	93.000	38.475	1.719.000	38.000	517/33
8 " 1925	69.000	39.500	1.920.000	38.500	517/32
22 Juni 1924	295.000	26.425	1.386.000	29.000	61/18

¹⁾ In Reis.

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
20 Juni 1925 --	44.000	3.123.000	133.000	9.144.000
20 Juni 1924 --	56.000	3.531.000	177.000	10.034.000

THEE.

De theemarkt in de afgelopen week had een kalm verloop. Wel konden nog enkele opgehouden partijen ex vorige veilingen tot afdoening geraken, doch men hield zich meer in afwachting van de voorlaatste voorjaarsveiling, die op 25 dezer vastgesteld is.

De stemming te Londen is intusschen vast voor de goede soorten en nauwelijks prijshoudend tot ½ d. lager voor de zeer ordinaire soorten, terwijl er meer vraag ontwikkelde voor de goede bladsortaties.

De maandcijfers over Mei van thee in het Vereenigd Koninkrijk geven aanvoeren te zien ten bedrage van ruim 17 miljoen lbs. of 3,5 miljoen lbs. minder dan in Mei 1924. De invoeren tot verbruik geven een cijfer te zien van 37,6 miljoen lbs., welk cijfer bijna 16 miljoen lbs. lager is dan verleden jaar, toen echter de invoeren tot verbruik bovenmatig waren opgevoerd, nadat het verlaagde tarief van invoer van kracht was geworden. Het cijfer der uitvoeren geeft eindelijk tegenover dat van verleden jaar een toename te zien en wel van bijna 1 miljoen lbs. en staat voor Mei op 5,6 miljoen lbs.

Opvallend is het, dat de cijfers over de eerste vijf maanden van het jaar voor zoover het aanvoeren en invoeren betreft, vrijwel gelijke hoeveelheden te zien geven als verleden jaar. Alleen blijven de uitvoercijfers ten bedrage van 27,3 miljoen lbs. bijna 4 miljoen lbs. ten achter bij verleden jaar.

De voorraden in entrepot, eindelijk, zijn in Mei 26,4 miljoen lbs. teruggelopen en staan thans op 190,7 miljoen lbs., een hoeveelheid, die nog 40 miljoen lbs. hooger is dan verleden jaar.

Amsterdam, 22 Juni.

STEENKOLEN.

De prijsverlagingen hebben zich in de afgelopen berichtsperiode verder geaccentueerd. Over de geheele linie, behalve dan de Westfaalsche, zijn de prijzen lager geworden en het schijnt, dat de Engelsche mijnen er op uit zijn om binnen niet al te langen tijd den afstand, die er thans ligt tusschen hare te hooge prijzen en die van de Westfaalsche mijnen, te overbruggen door langzaam aan en zonder onderbreking met lagere prijzen uit te komen. Wanneer Engeland er verder in slaagt een reductie op de thans betaald wordende loonen te erlangen zonder staking of desnoeds na een staking, is het niet ondenkbaar, dat Engeland op den besten weg is het verloren terrein in de overzeesche gebieden terug te winnen.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 11,35
Durham Ongezeefde	" 12,—
Cardiff Ongezeefde	" 15,25
Schotsche Gezeefde	" 10,50
Yorkshire Gewasschen Doubles	" 12,25
Westfaalsche Veförder	" 12,75
" Vetstukken	" 15,—

Westfaalsche Smeenootjes ..... f 14,50
 " Gasvlamförder ..... " 12,75
 " Gietcokes ..... " 17,50

alles per ton van 1000 KG., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Westfaalsche bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 10,90. Markt prijshoudend.
 Rotterdam, 23 Juni 1925.

VERKEERSWEZEN. VRACHTENMARKT.

De toestand in de graanvrachtenmarkt van Amerika is wederom slechter geworden en voor het geringe aantal aanvragen zijn de booten in de St. Lawrence of bestemd voor Montreal meer dan voldoende. De vrachten geven een verdere daling te zien en zijn nu op een lager peil dan in lange jaren ooit gezien. Van Montreal kan een boot geplaatst worden per Juni, terwijl tonnage werd gedaan naar Antwerpen/Hamburg range tegen 10 cents tot 9 cents per 100 lbs. naar gelang van grootte, voor zwaar graan met 1 cent extra voor gerst en 2 cents extra voor haver.

West-Indië gaf iets meer afsluitingen te zien in suiker; het feit dat voldoende tonnage voorhanden is veroorzaakte een daling in de vrachten. Cuba en San Domingo konden beiden groote booten plaatsen van omstreeks 7000 tons en naar U. K./Continent werd afgesloten tegen 16/- tot 15/6 per Juni en Juli belading, met de optie Marseille tegen 2/- extra.

Van de North Pacific waren iets meer definitieve aanvragen aan de markt, doch de overvloed van tonnage hield de vrachten op hetzelfde lage peil van 32/6 per Juli. Voor den nieuwen oogst werd de lagere vracht van 32/- geaccepteerd en in verband hiermede hebben de bevrachters hun idee voor October/November belading op 31/3 gesteld. Voor lumber wordt nog steeds tonnage gevraagd naar Australië tegen \$ 14 per mille.

Afsluitingen tegen 11/- van Buenos-Aires naar Barcelona geven duidelijk te zien dat ook de markt van de River Plate een verdere daling in de vrachtprijzen heeft moeten ondergaan. Zoo gauw een definitieve aanvraag aan de markt is, wordt deze onmiddellijk door de reeders opgenomen, daar zij er nu de voorkeur aan geven een lage vracht te accepteren voor de thuisreis en zoodoende uit te varen zonder verdere vertraging, aangezien reeds vele booten zijn vertrokken in ballast.

Op de salpetervrachtenmarkt drukt de voldoende tonnage in de Plate en Brazilië de vrachten steeds meer. Een boot van 6/6400 tons per eind Juli/begin Augustus werd afgesloten op basis van 22/- naar de Bordeaux/Hamburg range; optie Noord-Spanje tegen 23/-, Middellandsche Zee 24/-, Alexandrië 25/-, terwijl een lading van ongeveer 7000 tons werd gedaan per 20/31 Augustus naar Alexandrië direct tegen 24/-. Naar de Galveston-Boston Range werd \$ 3,75 basis één haven naar twee of twee havens naar één, betaald voor belading Juli/Augustus.

De Oostelijke markten geven geen verbetering te zien. Van Wladivostock werd geboekt naar Rotterdam en/of Hamburg tegen 20/- per Juni/Juli, 21/3 per Juli/Augustus en 23/9 per September. Van Mauritius bestaat tamelijk veel definitieve vraag, doch ook hier verhindert de overvloed van tonnage een vrachtenbasis, die gunstig is voor de reeders. Terwijl in het begin van de week een 7000 tonner met 24/6 betaald werd per September, werd tegen het einde van de week 23/- geaccepteerd voor Augustus/September. Ook van Zuid-Afrika bestond wederom eenige vaste vraag naar booten van handige grootte, doch ook hier veroorzaakte de overvloedig voorhanden tonnage een scherpe daling in de vrachten. Van Durban-Cape Town Range werd tegen 21/- tonnage genomen naar U. K./Continent.

Op de markt van de Middellandsche Zee bestaat slechts weinig definitieve vraag. Afsluitingen zijn: La Goulette/Rotterdam 5/3, Bona/Rotterdam 4/9, Algiers/Rotterdam 4/7 ½, Britonferry 6/9, Port Breira/Middlesboro 6/-, Hornillo Bay/Antwerp 5/6. Twee ladingen werden van Huelva afgesloten tegen 10/- naar Northern States havens.

Wat de uitgaande kolenvrachtenmarkt van Engeland betreft, hebben de vrachten naar de Zuid-Amerikaansche havens een verdere stijging te zien gegeven, één boot bedong 20/- naar Buenos-Aires. Ofschoon sindsdien 19/6 en 19/- werd geaccepteerd is de markt toch vast en men verwacht dat voor prompte belading de vracht van 20/- zal worden herhaald. De afsluitingen van Zuid-Wales zijn: Sundsvall 5/9, Nantes 4/3, Huelva 8/6, Genua 8/9, Stamboul 11/10 ½, Alexandrië 11/3 en van de Oostkust: Stockholm 5/1 ½, Hamburg 3/10 ½, Antwerpen 3/-, Bordeaux 5/1 ½, Genua 8/9, Pyraeus 10/4 ½, Alexandrië 10/3, Port Said 10/3, Buenos-Aires 19/6.

